

౩౦౧౩౪౪ (వ తి ది న ము వ క టిం ప (బడు ను

VOL. 5. } చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ జనవరి నెల 8 వ తేది బుధవారము } No. 229
సంపుటము. ౫ } కాళియ క్రి నా మ సం ప త్న ర పా ష మా స శు ధ వ స్తి ౩. } సంచిక ౨౨౯

వెల స్వల్పము! సీసా 1-కి 0-8-0 అకాలు మాత్రమే!! గుణ మధికము!!

పంచభాషను మానికొనిన

అ మృ తాం

అన్ని నొప్పులకు

జ న ము

వరమాషధము.

తలనొప్పిలనుగొనుట. బాహ్యపునొప్పిలనుగొనుట. పార్శ్వపునొప్పిలనుగొనుట. పొట్టను బోగొట్టును. ఇవి యని యన నేల నుకలవిధమైన నొప్పిలకు చుట్టినినకంటిది. సుమారులికలచే హిందూచేతనుందు తయారు చేయ బడు మంచిగుండు. తీసిని విభజింపబడిన అనేకులు వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే నేలకు నేల యొగ్గతా కరములు సాందియున్నది. అన్ని దుకాణములలోను విక్రయింపబడు. ఒకపాకీ పరిశీలించి చూడుము.

తా మ ర తై ల ము

తామర, తీట, ఏళగజ్జ, దుండ, ఉంగరములకుంటియుట్లు, కసికాదుట, వెంట్రుక లూడిపావుట మొదలగు చర్మరోగములకు వాడవలయు చేయగలదు. కావారాని బొమ్మను చూచికొనట మంచిది. వెల 0-6-0 లు మాత్రమే.

మో హి నీ తై ల ము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. కి తులములు మానెగల సీసా 1-కి రూ 0-12-0.

దం త చూ ర్ణ ము

పంటిసొప్పలకు దివ్యవ. ధను: సువాసనగలిగియుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది. దబ్బి 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 లు.

అ మృ తాం జ న ము డి పో,

6, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు. 109, ఫ్రేరింగ్స్, పోర్ట్, బొంబాయి.

126 అమృతనివారిణి.

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎలెక్ట్రో టానిక్ పెరల్స్

ఇది బలహీన లవను సీరణ లవను మంచి నిద్ర తలంపట, జ్ఞాపకశక్తి తక్కువగుట, మొదలు వివిధ గా నుండుట.

దనియంతెంతమాత్ర మిచ్చు శక్తుండుట, నిస్సత్తుక, బలహీనము. అయాసము, శుక్లనష్టముబోగొట్టును. విచార్యులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుమస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొదలగు వారికి ప్రత్యేకమైనమందు; బలమును గలిగించును. ఆరోగ్య కలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినికే ఒక బుడ్డిని కొని దానికెక్కువైన ఒకమారు పరిశీలించుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 ,, ,, ,, 2-0-0

వనీమము! ప రి మ శ ద్ర వ్య ము ల రా జా వనీమము!

ఆటో డిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆపూర్వ వాసనయును కలదు. ఆరోగ్యవో సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. వేలిగుడ్డలో గాని చొక్కాయ వైనగాని 2-8 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందావనము మధ్యలోనుంటే యెంత గుఱుమయిన వాసనను ఆవిధించిన వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు ఈ వేనియందేనా యీ ఆటో డిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాశస్త్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము.

వెల 1/2 (దాసు బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి.పి. చార్జీ
,, 1 (దాసు బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0
,, 1/2 అవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము.

ఆంగ్లోయండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, వెం 155, బుమ్మచునీడు పేట, బొంబాయి.

తమ కార్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందరును

“ఎలెక్ట్రా” వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు.

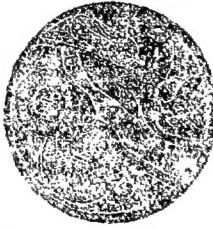
సరియైనకాలములో తమ సంకేతికర్తలములకు పోగలరు.

“ఎలెక్ట్రా” (1049)

ఎలెక్ట్రా తమకు వడక

చాల దివ్యముగనుండును.

గడియారమంతయు శ్రేష్ఠమైన పరికరములలో చేయబడినది.

తెన్నలో 1914 సం॥న జరిగిన వాతీయ వస్తుప్రదర్శనమున గాత్రెలు స్వీసు ఎలెక్ట్రావాచికి గొప్పబహుమతి (గాంధు (ప్రీట్స్) ఒంగంగబడినది. గొప్ప బహుమానము.

గ్యా లె ట్ కం వె నీ, స్విస్ మే డు.

నమ్మక మైనగడియారములు. చౌకధరలు. హుబువిధములగు వాచీలుగలవు. ప్రతిచోట నుచొరకును.

ఏబెంట్ల: జి. ఇ. సంపత్తుశెట్టి అండు కో, ఎన్.ప్లనేడు, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(984) ఈ ఆపూర్వ గ్రంథములో జగ్జీర్ గారడి, యోగ దృష్టి, వాస్తవ్యులము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్ర కాత్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్ల చేక తిమాషా, విచిత్రనివోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మహాభ్యుదయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, తీసిములో సమాధియగుట, శరీరములను తలకాయచేత మాటలాడించుట, భూమిపైన గజముయెత్తిన గాలిలో మహాభ్యుదయిని వాధారముగా నిలుపుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకములున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యుత్సాహముగా మేజిక్ చేయగలరని గాగ్గరింగి యిచ్చుచున్నాను. దీని వెల 4 రూ॥లు పి. ఆర్. జవాగ్గవం నాయుడు, బొంబాయి. (గుంటూరుజిల్లా)

ఇనుప వ్యాపారము

మా కద్ద నీళ్లగొట్టములు, వాస్తవ్యుల సెమెంటు, కోల్తార, అమెరికా గుండ్రపు కంబీలు, చట్టములు, కలాయి గుల్లుకంబీలు, మేకుపిప్పాలు, బోర్లుగట్లు, మహర్ నెనింగు మొదలైన సామానులు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. వెలలకు కాగితము వ్రాయుకొనుట.

అబ్దుల్ అలీ మహమ్మద్ అలీ కంపెనీ, 1442) 18, నెంబుదాసు పేట, మదరాసు.

అమృతార్థవ అవశేషములు.

ఈ అమృతము శక్తియునుమధురమైనది కల్గియును మోన్సింగు 11 వలమున వేలిగొని యింట్లోనున్నవనిగా చేసి తేలి కాని మంచుల పోయియును. మొదటను చల్ల చేసి తేలికనునకు తేలికనునకు కలిపియును. వీరక్షయ, తేలిక, కలపింపి, కొమ్మలతోపై మొదలగువానిని తీర్చుక నివారించును.

(219) అర్ధశాన దబ్బి 1-కి రూ. 2-0-0.

వైద్యశాస్త్ర ముదోగకర్ గోవింద్, అశంకవిగ్రహ కోవధాలయం, 187, ఫ్రాన్స్, మద్రాసు.

మలయ చందనము

(1251) పెంకోగమునకు తుకారము మందు పుల్కనో నుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పుల్కనా లేదు. పిడికారీ మున్నగు కఠినవికృతల పనిలేదు. రుచ్యమైన మామలయచందనము ఎటువు తెలుపు, పచ్చ అను మూడు విధముల పెంకోగమును మూడుపూటలలో మాన్యును. దబ్బి 1-కి 2-0-0 గంధర్వపార్శ్వసి, రాజమండ్రి.

భీతికాంగ్రెసు సభ

అమోదితములైన తీర్మానములు

1. కాంగ్రెసు సభవారు శ్రీ సామ్యభామునెడల తమకు గల గాఢమగు రాజభక్తిని వెల్లడింపుచు, ప్రపంచ స్వాతంత్ర్యమునకై వీరు సమపురుషులైన గ్రామము విజయవంకముగ నంత మొందిండుటకు వారికి అభినందనలను నందించుచున్నారు.

2. న్యాయ, స్వాతంత్ర్య, స్వయంనిర్ణయనూత్ర సమర్థమునకై మిత్రులందరి నేనలను, అందు ముఖ్యముగ భారత ప్రజలను, చూపిన ఆద్యతీయభక్తిసాహస కావ్యములకై వారిని యీ కాంగ్రెసు సభనా కభినందించుచున్నారు. ఈ తీర్మానమును శ్రీ సామ్యభాముని భారత రాజ్యాంగమంత్రి ద్వారా మిత్రమండలి ప్రభుత్వములకును, అమోదితములైన రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకును, భారతదేశ ముఖ్య నేనానికిని బంపవలెను.

(3) బొంబాయిలో సమావేశమైన ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభలో నామోదితమైన 2, 3, 4, 11 తీర్మానములను యీ సభ వారు బలపరచుచున్నారు.

నెం 2 య:—1916, 1917 సంవత్సరములలో లక్ష్నో, కలకత్తా నగరములయందు సమావేశమైన జాతీయమునా సభలును, మస్లిము సమితులను ఆమోదించిన సంస్కరణ నూత్ర తీర్మానమును యీ కాంగ్రెసు సభవారు సమర్థింపుచు, సామ్రాజ్యస్థ స్వపరిపాలనను వక్కా, ఇతరమేదియు భారత దేశమున సంక్షిప్తీకరపజాల దనియు, బ్రిటను భారతదేశము లకు గాఢబంధము దుడురుటకు భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్య, స్వపరిపాలనలను బ్రసాదించి తన్మూలమున నాదేశమున కర్హ గౌరవస్థానము నొసంగుట అతపర మనియు ఆభిప్రాయ పడుచున్నారు.

నెం 3 య:—భారతదేశమును బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమున కర్హులని కాంగ్రెసు సభవారు నుడువుచు, రాజ్యాంగ సంస్కరణ విచేరికమున భారతదేశము గూర్చి వ్రాయబడిన దురభిప్రాయములను ఖండింపుచున్నారు.

నెం 4 య:—ఈ క్రింది నిబంధనలను అంగీకరించి, దేశ సంతక్షణము కాంతి ప్రత్యక్షముగ సంబంధించిన విషయముల యందు భారతప్రభుత్వమువారు సంపూర్ణ పాలనాధికారము గలిగియున్నార:—

పార్లమెంటు సభవారు చేసినట్టియు కాసనములో భారతీయులకు బ్రిటిషు పౌరస్వ్యములను కలిగియుండునట్లేర్పాటుల చేయవలెను.

(క) భారతదేశమున స్థిరనివాస మేర్పరచుకొనినట్టిగాని, నివసించునట్టిగాని శ్రీ సామ్యభాముని ప్రజల లెల్లరును న్యాయము నెదుట సమానులుగ పరిగణింపబడవలెను. వీరి కనుక ర్హింప చేయు న్యాయకాన్త్రమున నెట్టి విధేయమును యుండరాదు.

(చ) శ్రీ సామ్యభాముని భారతప్రజల లెల్లరును న్యాయ స్థానమున న్యాయసమర్థుల విచారణము గావింపబడి శిక్షితుడైనగాని లేదన, వాక్సంఘస్వాతంత్ర్యమును గాని, జీవితమునుగాని, ఆస్తినిగాని, స్వాతంత్ర్యమును గాని గోల్పోవుటకు వీలుండరాదు.

(ట) బ్రిటనుదేశమునందు కలనే భారతీయులకుడలై నెవ్వను నైకొని ఆయుధముల ధరించుట కధికారము గలిగియుండవలెను. ఈ మాటకును న్యాయస్థానమువారు తక్కు యితరులు తొలగింపరాదు.

(ఠ) మద్రాసుకుంట్రి స్వాతంత్ర్య సందేశలెను. మద్రాజాయంత్రమును గాని, వార్తాప్రకటనగాని రిజిస్టరుచేయించినపుడెట్టి సెన్సూరిటీని ప్రయ్యోగింపరాదు.

(ఊ) బ్రిటిషు ప్రజలకుకూడ అనుకర్హించు సమాన పరిస్థితులయందు వక్కా, భారతప్రజలకు కలిగివేసిన క్షేమ విధింపరాదు.

నెం 11 య:—భారతీయులకు నైకొద్దోగముల నొసంగవలయునను కోరికకు అనుగుణ్యముగ గాక, మిగుల ఆసంత్యక్తికరమగు ప్రభుత్వకర్తయనకై యీ సభవారు తమ ఆభిప్రాయము వెల్లడింపుచు, ఆదరకాలములో భారతీయులకు 100-కి 25 వంతున నైకొద్దోగముల నొసంగి, యీ సంఖ్యను కాలక్రమమున వృద్ధిగాంచుట కేర్పాటుల చేయవలెనని ఆభిప్రాయపడుచున్నారు.

(4) (ఎ) బొంబాయి నగరమున సమావేశమైన ప్రత్యేక కాంగ్రెసు ఆమోదించిన స్వపరిపాలనా తీర్మానము నీసభ వారింగీకరింపుచు, అంతొక సవరణముగ్రహము గావించి, ఆ ప్రత్యేక సభయందు యీ ఆభిప్రాయప్రకటనమైన విషయము

ప్రజాభిప్రాయము మార్పుజేయుటచే, యీ దేశమునకు తక్షణమే రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నొసంగవలెననియు, యీ సంస్కరణలార్థమున భారతదేశపు అన్ని భాగములను సమానముగ అనుభవించవలెననియు యీ సభవారు ఆభిప్రాయ పడుచున్నారు.

(బి) అనధికార విరోధియులకు ప్రత్యేక నియోజక వర్గము నేర్పరచరాదు. ఏలనన, వారు గనులు త్రవ్వట లే యాకు పండించుట మున్నగు పరిశ్రమలకు సంబంధించినవారు. ఒక వేళ వారికట్టి పాత్రివిష్య మొసంగినను ఆది ఆయా రాష్ట్రములలోని జనసంఖ్యను వీరిపరిమాణమునబట్టి నిర్ణయింపబడవలెను.

(5) —రాజ్యాంగ సంస్కరణవిధానమున పంచానుశేషమునకు తక్కువస్థానము నొసంగవలెనను యుద్దేశముతో కొన్ని ప్రత్యేకములయందు జరుగుచున్న ప్రయత్నముల కీ సభవారు భయముచెంది, ఆ రాష్ట్రము మొక్క రాజకీయ, నైతిక, చారిత్రక ప్రాముఖ్యమున బట్టియు, ధన, విద్యా, సాంఘికాన్నత్యమున బట్టియు, ఘనతనునకు సంగ్రహ నేరకుబట్టియు వారిని బెంగాలు, మదరాసు, బొంబాయి, సంయుక్త రాష్ట్రములతో సమాన ప్రతిపత్తి నొసంగవలెనని నొక్క వక్కాణించుచున్నారు.

(6) —కొలటు సంఘమువారి నూతనల నీసభవారు భయభాగిత మానసములతో తిలకింపుచు వారి నాచరణలోనికి బెట్టినయెడల భారతప్రజల ప్రధాన స్వత్వములను భంగపరచి, ప్రజాభిప్రాయవ్యవస్థను నిరోధించి, రాజ్యాంగ సంస్కరణ విజయమునకు ప్రతిహేతులగు నుండునని తెలుపుచున్నారు.

భారతదేశరక్షణకాసనము 1818 సంవత్సరపు 8-వ బెంగాలకాసనమును 1819 సంవత్సరపు బొంబాయి కాసనమును, 1827 సంవత్సరపు మదరాసు కాసనమును మద్రాజాయంత్రకాసనమును రాజుగ్రహ సమావేశ కాసనమును దండన కాన్త్రుపరణ కాసనమును ప్రజల స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలిగించు యితర కఠినకాసనములను ప్రభుత్వమువారు తొలగింపవలెనని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

భారతదేశ రక్షణకాసనము క్రిందగాని, నైకచేర్చిన బడిన యితర కాసనముల నలనగాని నిర్బంధితమైన వారిని, ద్వీపాంతర వాసకీర్తి విధింపబడినవారిని, సంగ్రామవిజయ గౌరవవాగ్ధము, నూతనవిధానానుగుణ్యమగు పాలనావిజయము ను సాధ్యమగుటకును విడుదల చేయవలెనని యీ సభ వారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

(7) ప్రపంచ కాంతికై పురోన్మద్ధి నందు అన్ని జాతులకును స్వయంనిర్ణయనూత్రము ననువర్తింపజేయవలెనని విల్సను, బాచుమబార్డి గార్లుకు, ఇతర బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞులును గావించిన ప్రకటనముబట్టి యీ క్రింది తీర్మానములు ఆమోదించబడినవి:—

(ఎ) భారతదేశమును ఫోన్మద్ధి నందు దేశముగాను, స్వయంనిర్ణయ నూత్ర మనుకర్హించజేయవలెనని దేశముగాను బ్రిటిషు పార్లమెంటు సభవారును, సంధి సభవారు పరిగణింపవలెనని కాంగ్రెసు సభవారు కోరుచున్నారు.

(బి) ఈ నూత్రమును భారత దేశమున కనుక ర్హింపజేయునపుడు ప్రభుత్వమున

(i) వాక్సాంత్ర్యమునకు నిరోధవాదులగు కాసనములను, న్యాయసమర్థతాభిప్రాయములను నిర్భయమున ప్రకటించుట కాటంకపరమ కాసనములను తక్షణము తొలగింప

వలెను. మరియు, భారతీయులను అరెస్టు చేయుటకును, నిర్బంధించుటకును, దేశాంతరమునకు బంపుటకును కార్యనిర్వాహక వర్గమునకు అధికారము నొసంగు కాసనములను నిర్మూలించవలెను.

(ii) ఆచరకాలముననే సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును భారత దేశమున స్థాపించునట్లొక కాసనమును పార్లమెంటు సభవారు చేయవలయును.

(III) సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము స్థాపితమై నప్పుడు ఆంతరంగిక దేశవిషయములలో సామ్రాజ్య కాసన సభకు సర్వాధికారము కలదు.

(IV) ఇంకను—సామ్రాజ్య పునర్నిర్మాణమున, సామ్రాజ్యంతర్భాగముగన్న దేశసంబంధ నిర్ణయమున గాని, విశేషవిషయ పరిష్కారమున గాని, అంతర్జాతీయ సమ్మేళనా విషయమున గాని భారత దేశమునకు పరిపాలనా శోభితులగు వలసరాజ్యములలోడి సమాన ప్రకారమునకలదు.

(8) —ఈ విధానమున పునర్నిర్మాణ విధి పబడిన అనంత శ్రీలయందుకూడ యున్నచో, వారికికూడ పునర్నిర్మాణ శోభితుల స్వాతంత్ర్యమునే యొసంగవలెను. (సశేషము)

శ్రీ మొలవరిం బాలభారతి సమాజమువారు ఈ నెల 11-వ తేది కనివారం రాత్రి బెజవాడలో

కృష్ణలీలానాటకమును

12 వ తేది ఆదివారం ఏకాదశి మాత్యమును

రుక్మాంగద నాటకమును ప్రదర్శన మొనరింతురు.

కుర్చీటిక్కెట్టు కావలసిన ఇతర గ్రామస్థులు దయచేసి వారిస్థితుల ముందుగా జాగ్రత్తచేసికొనవలయును.

ఫౌజ్ టెన్వేనాలు : వెండిసరకులు
బ్లాక్ బజ్జరు. 3-8-0, బాటోమాన్సు 7-8-0, నేఫెటి వాటరు మాన్సు 11-0-0, స్వాక్ 7-0-0, నెహ్రూ(210)4-0-0, మంచి Xడియారపు వెండిగొలును 6-8-0, బటన్సు (4) 1-12-0, చేతి బటన్సు 1-12-0, వరస్పతి, బట్నీ మెడల్సు 2-8-0 క్కె ప్సు 1-4-0.
R. K. Nathan & Co., Triplicane, Madras.

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్
బహుమానముల సనేకములను గడించిన

శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకమ్మగారి

గ్రంథములు.

అ మృ త వ లి

అత్యద్భుతమైన నరల. నవరసము లాటుకుచుండును
వెల 1—4—0.

బుద్ధచరిత్రము

ఆనందపురుషుడు డగ్ల సీతనిచరిత్ర మిక్కిలి మనోహరముగ రచింపబడినది. చక్కనికైతి. మంచి అచ్చు. వెల 0-8-0.
చిరునామా: ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలయము,
1154 తంబుకెట్టి ఓడి, మదరాసు.

అఖిలభారతీయ ఆయుర్వేద విద్యాపీఠ పరిక్షలు (1945)

మామూలు స్థలములందు ముందు సంవత్సరపు సాంవత్సరిక పరీక్షలు 1919 సంవత్సరము మార్చి నెల 14, 18-వ తేదీలయందు జరుగును.

1. ఆయుర్వేద ఆచార్యపరీక్ష.
2. ,, విశారద ,, (ప్రత్యుత్తరములు సంస్కృతములో నుండవలెను.)
3. వైద్యకరీక్ష (విద్యార్థి దేశభాషలో నుండవలెను.)

హిందూదేశములో ఎక్కడైనను 10 మంది విద్యార్థులు కూడినచో నక్కడ కరీక్షాస్థాన మేర్పరుపబడును.

ఇతర వివరములకును దరఖాస్తుపత్రములకును యీ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయుడు.

సెక్రటరీ, ఆయుర్వేద మహామండలి,

ఆయుర్వేదకళాశాల భవనము, మదరాసు.

డాక్టరు నాయురుగారి ఆగమనము

తమ ఆరోగ్యమును బాగుపరచుకొనుటకై ఆంగ్లదేశమునకు వెదలివ జన్మింప పుట్టికా నుపాధులగు డాక్టరు టి. ఎమ్. నాయురుగారు నేటిదివ ముదము 2-50 గంటలకు బొంబయి మెయింజులో చేర్చుటకు వచ్చిరి. వారు శ్రమయని తలపక అన్ని వేల మైళ్ళదూరమువెడలి అచ్చట తమ ఆరోగ్యమును బాగుజేసికొని ఎచ్చుచున్నందులన యీ పట్టణముందలి బ్రాహ్మణేతరులందఱును వారికి తగు ఆహ్వాన మొసంగుటకై సొక కమిటీ నేర్పరచి ఎన్నిదినములకండియో చాలశ్రద్ధ తీసికొని ఉత్సాహముతో ప్రయత్నములు సజావుమండిరి. వారు నేటిదివ ముదము వచ్చెదరని వత్రికలలో ప్రచురింపబడినందువలన పురజనులు నెక్కుమంది ఆ మహాభావు నొక్క పర్యాయము సందర్భించి వారి యెడల తమవల గౌరవమును, అనురాగమును భక్తిని తెలియజేయుటకై గాబోలు నెట్లులు ప్రేమచను విచ్చేసిరి. పాపము వారి ఉత్సాహమునకు గొప్పభంగము కలిగెను. వారినందఱును ఎప్పటికల యభేదముగ ప్లాటుఫారము మీదికి పోనియ్యలేదు. రైలుద్వారములన్నియు మూయుబడి నని. టిక్కెట్లున్నవారిని మాత్రమే పోలీసువారు లోనికి పోనిచ్చిరి. మిగిలిన వారందఱును బయట నిలువబడి పోలీసు వారి యొక్కయును గుట్టలుపై నెక్కి తిరుగాడుచున్న పార్శ్వంట్లయొక్కయు కొరడా దెబ్బలకును, తిట్లకును వ్యాధివలన వచ్చెను. అట్టియుత్సాహపూరితముననులై వచ్చినవారికి యీ ప్రతిభలయు! ప్లాటుఫారముమీదికి వచ్చుటకై టిక్కెట్లు ఎంతమందికి పంపబడినో గాని విశేషముమంది బ్రాహ్మణేతర నాయకులగుటయు, పిట్టిత్యాగరాయ శ్రేష్టి గారయి చల్లపల్లి పం మారరాజుగారయి, పుదుగోటయనరాజుగారయి అనరవిజ్ఞ తలపర్చుచున్నవారు వారుగారును అచ్చటనున్న వారిలో ప్రముఖులు. బ్యాంకువాండ్లము మోగుచుండెను. రైలుబండి కూతకూసెను. అది నెమ్మదిగా ప్లాటుఫారముమీదికి వచ్చి చేరెను. మొదటి తరగతి బండిలోనుండి నాయురుగారు దిగిరి. దిగిన వెంటనే ఆచటనున్న బ్రాహ్మణేతరు లొకరి వారిని పుష్పమాలాంకృతుల గావించెను. పిమ్మట మత్తాలచూపుల కూడవేసెను. అటుపిమ్మట వారిలెదురుగుండును మూలల వారి మెడయందు వేసుబడిరి. పొమ్మ అచటనున్నవారి పరివ్రువ బ్రాహ్మణేతరులు బాచురుగాలి సందర్భించి మెటనే కలిగిన తమయుత్సాహమును వచ్చి జాలర “హిస్, హిస్, హుర్రే” యని మత్తలను ఒకటి రెండు పక్కల యములు తేలువేసిరి. ఆగడవిడలోనే ఎవరో చుర్రయొక బ్రాహ్మణేతరుడు చెప్పుటై ఆడ ప్రదే జనసభివారయొక్క స్వాగత శ్రేయము చదివెను. కాని గాదాపుడి అధికమగుటవలన అధ్యక్షుల వారిమాటలు ఎవరికిని వినిపడలేదు. డాక్టరుగారి కైనును వినబడినవో లేదో సందేహము కలుగుచున్నది. పిమ్మట మదరాసు ప్రదేశసంబంధములగు గురిమొక స్నాగతిశ్రమను తయారుచేసిరి. కాని వారు దానిని చదురుగా అందుకొని పంది బెట్టిరి. పిమ్మట ప్లాటుఫారముమీదకు వచ్చివా రెండును పుష్పమాలాంకృతులు గావించబడిరి. పిమ్మట నాయురుగారును, త్యాగరాయ శ్రేష్టి గారును మరియొకరును మొదటి మోటారు బండిగాను మిగిలిన నాయకులందఱును మిగత బండ్లలోను గూర్చునిరి. బ్యాంకు వాస్తవభావా నాయుర్ములతోను బ్రాహ్మణేతర బాలభటుల పరుసతోను నాయురుగారు రూరే గింపు ప్రారంభమయి మోటుగోడ్డుమీదుగా జన్మింపకార్యలయమునకు వెదలెను.

II

(ఒక ప్రేక్షకుని వలన)

నోరులెని 400 లక్షల నుండి ప్రజల నిజప్రతినిధి యగు డాక్టరు నాయురుగారు నేటిదివ ముదమును బొంబయి మెయింజులో నెట్లులు ప్రేమచుద్ద దిగిరి. వీరు వచ్చుటకు కొన్నిదినములకు పూర్వమే వీరు వచ్చెదరను నుద్దేశముతో కొందఱు రైలుప్రేమకుబోయి, వీరిని గానక విసిగి వచ్చిరి. అందుచే నేను వీరు నిజముగ వచ్చెదరనను వీరిని గాంచుటకు ప్రేమచుద్దకు వచ్చిన వాసంఖ్య అత్యధికముగ నున్నది. ఇది యెల్లరకునిచారదాయకమే! అందుచే నేకాభోలు తత్పక్షము నాను “డాక్టరు నాయురుగారు ఇంగ్లాండులో ఘనకార్యము చేసి, తేపు ఇటలరచ్చెదరు” అను అప్పు ప్రత్యయలను గొడలన్నిటికిని అంటింది. ఏగోదమద మాచినది ఏవీలో మాచినది ఇవియే గానరచ్చు చున్నది. కాని యిట్టి ప్రకటనయల వలన భారతదేశ వాసులను భావోద్రేకపూరితులగ చేయుట

దుస్సాధ్యమున నేడు నెట్లులు ప్రేమచుద్దకు బోయిన వారల కల్లరకును తోపకపోదు. వీరెంటివచ్చు, తిలకుగాడ్ల వచ్చివచ్చు టిరలె ఇప్పుడు మాడ నెట్లులు ప్రేమను జనాకీర్ణము గావించు దగ కట్టుదిట్టములు చేయుబడినది. కాని అచ్చట వచ్చినవారిని గాంచినయెడల ఈశ్రమ అంశయు వృథా యయ్యెనని తోపక నూనదు.

* * * *

బ్రాహ్మణేతర బాలభటులు యోధులవలె జండాలు పట్టుకొని నిలువబడిరి. బ్యాంకువాన్లములు మోగుచుండెను. త్యాగరాయ శ్రేష్టి ప్రధమము ప్లాటుఫారము నుండి దిగిరి. “అయ్యో! డాక్టరుగారు ఆంగ్లదేశమునకు ఆరోగ్యమునకై వెదలియండిలే! అంతదూరదేశమున వారు చికిత్సను బొంది, మరల నాగోగ్యకంతులై యిచ్చటికి తిరిగివచ్చి, నా కిట్లుల వందు వోయ్యుచుండిరే” అను ఉత్సాహము ఒకరి మొగమున గానరావించెను. రైలుబండి ప్లాటుఫారమునకు వచ్చినను, ఒకరి నోటినుండియు ఉత్సాహవాక్యములు వెకలివెనిగావు. నాయురుగారు బండిలోనుండి దిగినపిమ్మట ఎవరో వారిని పుష్పమాలాంకృతుల గావించిరి. అన్న దొకరు “హిస్, హిస్, హుర్రే” అని తేలువే వేచిరి. కాని, యిందులకు లగిగట్లు మిగిలినవారు గట్టిగాతమట వినబడలేదు. “నాయురుగారికి కే!” అన్నను ఉత్సాహపూరితవాక్యములు, జాతీయ వాద బృందమువారిచే నుపయోగించుటచే కాబోలు, అని నాయురుగారిపై ప్రయోగింపబడలేదు. ఇది యిట్టి పరిస్థితులలో వర్తింపజుటయు వాళ్ళవ్య మేమియు లేదు. ఈతేలవక బయలుచెప్పుచుండ వచ్చుచును అభిప్రాయముచేత నేనా యెకము దిగికి మాతమొకమంద మిచ్చుచుండు !! “హిస్, హిస్, హుర్రే” అని తేలువే వేచిరి కొందఱుమిసాడ తమ “హిస్”లను తీయకతెనె ప్రయత్నించుచు గాని వీరికి “హిస్, లెక్కెడివి! కొందఱి కలవాగా! కొందఱికి అవి లేవు!!

* * * *

ఏదోవిధముగ నాయురుగారు బండి దిగిరి. ఇక వినతి కరతమర్పణకునుమాన్త మేలేంచుచ్చిరెండు వివేకప్రముల చచ్చుత్తింపబడి అచ్చటికినికి వంటివెట్టుబడినది. అందులో సొకటితమ నేకారణముచేతనో చదువలేదు. రెండవప్రత్యయము చదివినది ప్రమాదము లేకపోయినది. చదువునారి వాక్యము లెవ్వరికిని వినిగాలేదు. నాయురుగారికై నా వివరదే నవా? ఈప్రత్యయయం దైనను, నాయురుగారి ఆరోగ్యకంతులై తిరిగి నుత్సాహ సందేహమువాసుల సందేహింపటకు వచ్చి వందులకు సందోహ వాస్తవతకు మంతగా లేకుండు టాళ్ళవ్య జాకముగ నున్నది. “మీరు దృఢపడికొక క్రిస్టియో స్యుడేము నకు తిరిగి వచ్చిపోయెను. మీరు ఆరోగ్యము సంతృప్తికరగ కలిగినదనియు నిశ్చయించుచున్నాను” అను మాట లొకప్రత్యయన నొకయూలంపుని. రెండవప్రత్యయ వీరినితేర్చుట సంతృప్తికరముగ నుచిసోయినది. తిక్కిలదంతయు నాయురుగారు చేసిన ఘనసేవాసంస్తుతియే!

* * * *

ఇక అచ్చటకు వచ్చినవారిని గౌరవించుటకు పుష్పమాలల నేకములు గొనిగావడినది. ప్లాటుఫారముకు వచ్చుట కర్హత గలుగునట్లు ఆ నేకులకు టిక్కెట్లుగూడ బంపబడినట్లు తెలియచున్నది. కాని, వీరు నొసరినంతమంది అచ్చటికిరాకపోవుటచే పుష్పమాల లెల్లరకును పందినెట్టుబడిన మాటలు మిగిలి పోయినవి.

* * * *

దీనికేమిగాని నాయురుగారు తమకై ప్రత్యేకింపబడిన మోటారుబండిపై సుఖాసీను లైరి. బ్యాంకుమున్నగు వాన్లములు మోగుచుండగా, మోటారుబండ్లు నడచినవి. ప్రజలగుంపు అంతగా లేకున్నను పోలీసువారి వాదాపుడి మాత్రము తగ్గలేదు. నాయురుగారును, తద్వర్తమునాయును మోటుగోడ్డునకు బోయిరి.

ఇకముందు ఢిల్లీలో జరగనున్న రాష్ట్రీయ గవర్నరుల సభకు వచ్చుచు సర్ బెంజమిన్ రాబర్ట్స్, రాబర్ట్స్ సలిగాడ్ల నిన్నటిదినము బంగారరాజధాని గవర్నరు అతిథులుగ కలకత్తాకు వచ్చిరి. అస్సాము చీఫ్ కమిషనరు బెట్లెక్ టెగ్ గాను II-వ తేదీని కలకత్తా చేరుదును. ఆనాటిరాత్రి రోవాల్లే ప్రభువును, రాబర్ట్స్ దంపతులును, బెట్లెక్ టెగ్ గారును ఢిల్లీకి ప్రయాణమై వెళ్లుదురు. బంగార గవర్నరు గారు జనవరి 20-వ తేదీ మరల కలకత్తాకు వచ్చెదరు.

కాంగ్రెసు కార్యదర్శిపదవి

రామస్వామిఅయ్యరుగారి రాజీనామా

కారణములు ప్రకటింపబడుట.

సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు మాకిటుల వ్రాయుచున్నాడు:—

సాధారణ పరిస్థితులకు బట్టి ఢిల్లీలో జరిగిన విషయములను, నేను వ్రాసియుండెడివాడను కాను. మిత్రులు కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును బట్టి సంగతి సందర్భములను తెలిసికొని యుండెడివారే. కాని ఇండియను నేట్రిమెంటు ప్రకటన వరి 6 వ తేదీనాడు నేను చిరకాలచే కాంగ్రెసు కార్యదర్శి పదవికి రాజీనామా ఇచ్చితిని వ్రాయుట బట్టియు హిందూ ప్రతిక సయిగము బహిరంగముగను, గుప్తముగను, కొన్ని విషయములు వ్రాసియుండుటకు బట్టియు, నికను మాననా మహించియుండుట భావ్యము కాదని తోచుచున్నది.

సంగతి సందర్భము తెలులనున్నను కాంగ్రెసు సంస్థ పట్ల నాకలిసానుభూతి కలదు. కాంగ్రెసునందు నేను చెప్పిన ప్రకారమే మనకు ప్రబల ప్రతిభలున్న ఈసంస్థ కాలమున జాతీయవాదలయందు చీలిక కలిగి నందులకు నాకంతయు విచారముగా ఉన్నది. మనలోనే విభేదములున్నవి ఇక ఇతరులనుకొనక లేవు.

ఒక పార్టీ నారు

(1) భారతదేశ పునోద్ధిష్ఠికి సహకారములగుటే బరువగునారు, ఇతర ఆంగ్లదేశీయ మిత్రులు పార్లమెంటు ఎన్నికలలో నోడిపోయి నందువలనను, ముంబారు ప్రజాశిక్షకు నాకే ము చేయుచుండునారి ప్రయత్నములవలన, బొంబయి అకసర నాటి ను సభవారు సంస్కరణ ప్రణాళికను సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునందును భారతదేశాధిక స్వాతంత్ర్యము నందును మార్పులలో అంగీకరింపవలయునని కోరుచున్నాను. కావున ఢిల్లీ తీర్మానమునబట్టి ప్రణాళికను పరోక్షముగా నిరాకరించు చుక్కారని భావించుట సహజము.

(2) లండను నందలి ఆంగ్ల కాంగ్రెసు సంఘమును బలపరచుదు, ఇండియా ప్రతికకు వృద్ధిపరచుట భావ్యమేగాని, సంఘమువారు బాగుగా పనిచేయుట లేదని వారిని ఆక్షేపించుట తుంచినదికాదు. అనసరమైన కాంగ్రెసు రామచారము వారు లండనుకు వెళ్లినపుడు ప్రత్యక్షముగా సంగతి సందర్భములకు విచారించియుండిన బాగుగనుండి యుండెడినదియు

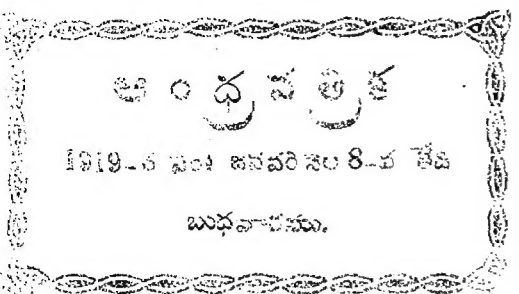
(3) సంస్థ సభకు హిందూజాతి ప్రతినిధిగా తిలకు గాని పంపుట క్షేత్రములకు భారవాడుకను గాదనియు, (4) కాంగ్రెసు రామచారమువారు, ఒక్కతీర్మానము విషయములపట్ల ఇతరవిషయములనుగురించి ఇంగ్లాండునందును సహాయమునుమీలలేదనియు అట్టి ప్రాముఖ్యముచున్నారు.

ఇతర పార్టీవారి సంఖ్య ఢిల్లీయందు అమితముగా నుండి యుండినది. వారివాసులకు మాటలను బట్టి మాచినయేకల పై అభిప్రాయములకు వారు వ్యతిరేకముగా నున్నటులు తెలుగలదు.

కావున ఈ పరిస్థితులనుబట్టి కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు సానుభూతి జూపువారు తప్ప ఇతరులు కార్యనిర్వాహక సంఘమునందుండుట భావ్యము కాదని తలచి, కార్యదర్శి పదవికి రాజీనామా ఇచ్చితిని.

ఈ మాత్రము సజాతెలకు రాజీయాభిప్రాయములు గలిగి నుండు, వారికి అన్యాయచియుండుటపహామే గదా!

ఇప్పుటి పార్లమెంటు ఎన్నికలవలన గలగు మార్పుల సందర్భమునుగూర్చి ఎస్సెస్సీయేటెడ్ ప్రెస్సుప్రతినిధి (ఇంగ్లండునుండి బారిష్టరు పరిక్షయగు కృతార్థుడై తిరిగివచ్చుచుండిన) సయ్యుడు ఎర్నెక్ అలీగారితో మాట్లాడెను. ఆంగ్లదేశమున రాజ్యాంగవ్యవహారములం బెట్టి మార్పు గలిగెను నారు. హిందూదేశమున కోసగివాగ్ధావని నిర్వహించుచుండు సయ్యుడు ఎర్నెక్ అలీగారు చెప్పిరి. కామచలసభలో అన్ని పక్షములవారును భారతరాజకీయ సంస్కరణములయెడ విశేష దరణము గలిగియున్నారు. భరతవర్ష మిత్రులగు మాంటేగు గారు భారతరాజ్యాంగ మంత్రిగనె యుండును. కామచల సభలో మనకేమియు భయములేదుగాని ప్రభువుల సభలో తీవ్రాక్షేపణలు రావచ్చుగాని అచ్చట ఆక్షేపణలు చేయు వారు చాల కొద్దిమంది పోగంధమునుండియు మన సంస్కరణోద్యమములకు అనుకూలముగా వ్రాసుచుండిన ప్రెస్సు ప్రతికకు భారతీయులు కృతజ్ఞులు.

జాతీయమహాసభలు :
సింహావలోకినము.

సర్వతోముఖమైన విశ్వవికాసమున కాద్యంతయు లేవు. పరమాణువునకు పరబ్రహ్మవదము సమాజ్యుతి. సృష్ట్యాదినుండియును బ్రహ్మవదమును జేరుటకై భూతజాలములు నిరంతరము యోగారూఢము నుపేక్షించుచున్నవి. లోకప్రవృత్తి యందు యోగారూఢులు యోగభ్రష్టులు వ్యక్తులందును జాతులందును, గోచరించుచుండుట ప్రకృతివైచిత్ర్యము. ఒకవ్యక్తిగాని జాతిగాని సర్వజ్ఞత్వాభిమానమును వహించుట వికాసమునకు శాంతికి కల్యాణమునకు ప్రతికూలము. పరమాణు యుగమునందే రోపామహాసంగ్రామ మనంతముఖ మాల ఈ మహాత్మ్యమును బోధించినను స్వాతంత్ర్యములైన జాతులకు పరమార్థగ్రహణము సాధ్యము గాదు. స్వాధీనితమైన యోగారూఢత్వము ధర్మవతిపాదనకు శాంతికి కల్యాణమునకు మూలమని భారతీయులు చిరకాలముక్రితము గ్రహించి లోకమునకు బోధించిరి. కాని భారతీయుల యసహాయస్థితివలన వారి మహావిజ్ఞానము భారతజాతికిని లోకాభ్యుదయమునకును నిరుపయోగముగ నున్నది. భారతీయులకు అప్రతిపాతమైన వారి యాధ్యాత్మికజలమునందు విశ్వాసము గలుగుచున్న దని భారతీయుల ప్రబోధము విదితము చేయుచున్నది. భారతీయుల ప్రబోధోదయమును గడిమాసాంతరమునకు వివిధప్రజేశములందు గూడిన రాజకీయమహాసభలు, సాంఘికమహాసభలు, పారిశ్రామికమహాసభలు, భాషామహాసభలు, ఆర్థికమహాసభలు మొదలగు మహాసభలు లోకమున కెంతయుముఖముల వికసము చేయుచున్నవి. ప్రత్యక్షముగ నున్న మహాప్రబోధమును కన్నులుండియును చూడనివారును చెవులుండియును వినినవారును తెలిని యుండియును తెలిసికొననివారును మనదేశమునందుండుటకు మన విచారితస్థితియే కారణమని యనుభవమువలన దెలియుచున్నది. ఇట్టి సాశయాత్మక సంశయములు ఢిల్లీనగరమునందు గూడిన మహాసభల యందు ప్రజలు చూసిన యత్సాహమును చిత్రనైర్మల్యమును భావగాంభీర్యమును జరికించినపుడు శిథిలములైయుండును. ఢిల్లీనగరమునందు గూడిన మహాసభలయందు కిరి వ జాతీయమహాసభ సహజముగ నగ్రస్థానము నలంకరించుచున్నది.

భారతజాతీయమహాసభ
శకునపక్షులు భారతజాతీయ మహాసభను పుట్టిననాటినుండియును దీవించుచున్నను మహాజ్వలంబైన భారత జాతీయమహాసభా ప్రభానము దిగంతములందు వ్యాప్తంబగుచున్న దని ఢిల్లీసమావేశము ఘంటావధముగ జాటుచున్నది. శీతల మసవ్యామైనను, దూర మధికమైనను, వ్యయ మత్యంతమైనను, భోజనాదిసదుపాయములు దుర్లభములైనను జాతీయమహాసభకు 6,000 ప్రతినిధులను 10,000 ప్రేక్షకులను నాకర్షించిన స్వరాజ్యశక్తి మాహాత్మ్యమును సభకు జూచినవారలకు గ్రహించుకుండుట సాధ్యము గాదు. స్వరాజ్యశక్తి సంపూర్ణముగ జాతీయమహాసభ నావహించిన దని. సభ యందు ప్రతిపాదితములైన తీర్మానములు సభాసభ్యుల ప్రసంగములు రుజువుచేయుచున్నవి. ఆమోదితములైన తీర్మానములందు ప్రజాస్వామ్యశాసనప్రతిపాదనము, స్వరాజ్యనిర్ణయధర్మప్రతిపాదనము, రాష్ట్రీయస్వపరిపాలనప్రతిపాదనము, గమనించదగియున్నవి. ప్రజలకు సహవేశస్వాతంత్ర్యమును సంభాషణస్వాతంత్ర్యమును ప్రచురణస్వాతంత్ర్యమును ఆయుధధారణస్వాతంత్ర్యమును ప్రతిష్ఠాధిపతులు రాజ్యాంగములను సంస్కరించుటవలనను సంస్కరణములు నిర్జీవప్రతిమకు జీవబడెడి యలంకారములవలె నిర్ధృతములై జాతీయవైతన్యమునకు సాధనములు గాజాలవు. విదేశీయపాలనమునందు భయజాతులకు గలిగెడి సంఘర్షణమువలనను జాతీయస్వాతంత్ర్యప్రతిబంధకములు జాతీయవైతన్యమును క్షీణింపజేయు చుండును. రుష్యాసామ్రాజ్యవిధ్వంసము భారతజాతీయనిర్విగ్నత్వము దీనికి ప్రబలనిదర్శనములు. అఖండితపదలకు నిలయుమును ముగ్ధుడిమూడుకోట్ల ప్రజలకు వాసస్థలమును మహాఖండమును నైన భరతఖండపు నిర్విగ్నత్వమునకు ప్రతిబంధకములై కారణములు. మాతృదేశజడత్వమునకు గారణంబులైన ప్రతిబంధకములను దొలగింపు డని జాతీయమహాసభ ప్రతిపాదించుట జాతీయసభస్థితికి మూలబీజముగ నున్నది. సకలజాతులకును స్వేచ్ఛానుసారముగ వికసించుటకు నోళ్ళుగలదని విల్పముమహాశయము లాయుజ్యాబ్ధి మొదలగు రాజ్యాంగకోవిదు లెట్లొప్పించుచున్నారు. వా రుద్దొప్పించుచున్న ధర్మమును ప్రాచీనసభ్యులే గలిగి ప్రవర్తమానంబగుచున్న భారత జాతీకన్యయింపజేయువలయునని జాతీయమహాసభ నిర్ణయించి స్వీయధర్మమును నిర్భయముగ నిర్వహించినది. హిందూదేశమంత్ర ఆగష్టు 20-వ తేది యందు ప్రచురించిన పంచేశమునందు జాధ్యతాయుత స్వపరిపాలనము భరతఖండమునందు స్థాపించబడునని ప్రకటించినను సంస్కరణనివేదికయందు సామ్రాజ్యపరిపాలనమునకు బ్రిటిషుప్రజలయుండవలయునని నిరూపించబడినది. రాష్ట్రములందు దధికారవిభజనము సామ్రాజ్యపరిపాలనమునందు నిలింకుకత్వము స్వపరిపాలనాశయములకు ప్రతికూలములు. జాతీయమహాసభ యందు సామ్రాజ్యాధికారమునందు విభజనము, రాష్ట్రపరిపాలనమునందు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము కోరబడినది. ఢిల్లీలో నామోదితమైన తీర్మానము బొంబయి మహాసభయందు నామోదితమైన తీర్మానముల సత్కరించిన వని మితవాదులు ప్రతిపక్షులు పరిపాసించుచున్నారు. కాని ఈ పరిహాసమునందు వసలేదు. లోకమునందు పర్యాప్తంబగుచున్న మహాపరివర్తనమును గమనించినపుడు బొంబయిసభయందు దంగీకరించిన ఆరేండ్లగడువును తీసివేయుటయును వెంటనే రాష్ట్రములందు సంపూర్ణస్వపరిపాలనమును గోరుటయును కాలప్రభావమని ప్రాజ్ఞులు గ్రహించగలరు. రాష్ట్రములందు సంపూర్ణస్వపరిపాలనమును గోరుటకు గారణము భారతజాతీయమహాసభ గాని విశేషము కోరినగాని కొంచెమైనను గలుగదని చివినచంద్రులు గారు దెలిపినభావము కారణము గాదు. లోకమునందు గల సకలజాతులను, చిన్నజాతులైనను పెద్దజాతులైనను, జాతీయనిర్మాణసమస్య ప్రతిఘటించుచున్న విషమసమయమునందు భారతమహాజాతీయను సామ్రాజ్యపరిపాలనమునందు గాక పోయినను రాష్ట్రపరిపాలనమునందే నను బాధ్యతాయతస్వపరిపాలనమును గోరుట న్యాయముగాని విచారముగాదు.

పంజాబు సంయుక్త రాష్ట్రములనుండి జాతీయమహాసభకు విచ్చేసిన 1000 కన్నక ప్రతినిధులు ప్రజలకు స్వరాజ్యప్రతిపాదనమునందు గల గాఢాభిమానమును విశ్వాసమును వ్యక్తముచేసిరి. జాతీయ మహాసభ నిర్విగ్నముగను జయప్రదముగను ముగియుటకు సభాధ్యక్షులు పండితమదన మోహన మాలవ్య గారి ప్రశాంతస్వభావము మూలకారణము. సభాధ్యక్షులు దూరహంకారమును దురభిమానమును దూరమున జెట్టి నిష్కలంకమైన దేశభక్తిని వ్యక్తముచేసి స్వదేశీయుల ప్రశంసలకును విదేశీయుల పరిహాసములకును పాత్రులైరి. “జనవాక్యంతు కర్తవ్యం” అను ప్రజాస్వామ్యత్వధర్మసమస్యను పరిపాలించుటయందు, మాలవ్య గారు విషయనిర్ణయసభయందును మహాసభయందును చూపిన వివేకమును శక్తిసామర్థ్యములు సహనము వారి యన్యజసాధుశీలమును బలవంతమైన మాతృదేశము వాగాధించినవిధ మితరనాయకుల కాదర్శముగ నుండుగాత!

మహామ్మదీయమహాసభ
బ్రిటిషు అధికారులు భారతీయులను చీలదీసి బుజ్జించి సాలించెడి శక మంతయు నొందిన దని మహామ్మదీయులు వారి మహాసభయందు దెలిపిన భావములను గ్రహించిన వారలకు వక్రమగుచున్నది. మహామ్మదీయులు జాతీయ మహాసభాధర్మము కట్ట కొంతకాలము నైమనస్యమును జూపినను నిపుడు వారి చూపుచున్న దృఢాభిమానము జాతీయమహాసభాభిప్రాయములకు బలము నొసంగచున్నది. స్వరాజ్యప్రతిపాదనలను గోరుటయందు మహామ్మదీయసోదరులు ముందంజ వేయుచున్నారని సభాధ్యక్షులు ఫజలుహుక్కుగారి యుపన్యాసము ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు అహ్మదిగారి యుపన్యాసము వ్యక్తము చేయుచున్నవి. విదేశనిరంకుశాధికారము పోయి స్వపరిపాలనము స్థాపితమైనగాని దేశసాభ్యుదయ సాధ్యము గాదని సభాధ్యక్షులు నిర్భయముగ దెలిపిరి. మహామ్మదీయులను భారత రాజ్యాంగ సమస్యలే కాకను తురుష్కు సామ్రాజ్యపరిపాలనము కలవర పరచుచున్నవి. మహామ్మదీయస్వతంత్రరాజ్యము లన్నియును కాలక్రమమున నామోదితము లగుట మహామ్మదీయులకు సంతోషమును గలిగించుచున్న విధము సభయందు దామోదితములైన తీర్మానములు విశదము చేయుచున్నవి. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందును గల మహామ్మదీయప్రజలను సంతృప్తులను జేయుటకై బ్రిటిషురాజనీతిజ్ఞులు దూరరాజనీతిని నవలంబించుటకు సమయము సంప్రాప్తమైనది. హిందువులు మహామ్మదీయులు కలసి ఏకగ్రీవముగ స్వరాజ్యప్రతిపాదనలను గోరుచున్న విధమును ఢిల్లీయందు గూడిన భారతజాతీయమహాసభయును మహామ్మదీయమహాసభయును విశదము చేసినవి. బ్రిటిషు పరిపాలకులు మహాసభల ప్రతిపాదనములందు గల మహాబలమును గ్రహించి స్వపరిపాలనసంస్థాపనలను స్థాపించుట సామ్రాజ్యబలమునకును దేశక్షేమమునకును సాధనము.

స్వరాజ్యసమితిసభ
స్వరాజ్యసమితి సభాకార్యక్రమము కొంతసందేహమును గలిగించుచున్నది. మూడేండ్లలో జాతీయమహాసభ స్వరాజ్యసభగ మారి నది. స్వరాజ్యసభయందు గత సంవత్సరమునందు గల యుత్సాహ మింక యేగు లేగినది. స్వరాజ్యసమితి సభయందు బొంబయిసభయందు దామోదితములైన తీర్మానము లామోదితములైనవి. స్వరాజ్యసమితి కార్యక్లాపమును చెన్నపురినుండి బొంబయికి మార్చుటయును సూతనాంగ్గనిర్మాణము చేర్పరచుట

యను సమితి వ్యవహారములందు గల మార్పులను దెలుపుచున్న సమితియొక్క ఆదర్శము మాత్రము లేదని తీర్మానములు వ్యక్తముచేయుచున్నవి. ఆర్థిక పార్టీ శాంతిని సభలు

ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము లేని రాజ్యాంగసంగ్రహములు ఎంతమాత్రము బోలెడును భారత్వము నాడుకులు మిలీటరీలు జాతీయవాదుల కగ్రీవముగ నుద్ఘోషించుచున్నారు. మాతృదేశ సంపదలు స్వదేశీయులకు గాకను విదేశీయులకును యోగవహనంలేవరకును ప్రజల యోగక్షేమములు దుర్లభములు. ఆర్థికసభయందు ప్రజల ప్రతిపత్తిని నారోగ్యసౌఖ్యములను నభివృద్ధి చేయగల సాధనములు విమర్శించబడి నిరూపించబడినవి. పార్టీ శాంతిని సభలు సభయందు జాతీయవాదసభయందును కలెక్షనులు భారతీయుల లాభమున కేర్పడవలయుననియును విదేశీయుల లాభమునకై వ్యర్థమైన యుద్ధములు గావనదనియును ప్రతిపాదనములు ప్రదిపాదించబడినవి. స్వరాజ్య ప్రతిష్ఠాపనములు లేనంతవరకును నీ విషయము సాధ్యము గాదని భారతీయుల కనుభవకే వ్యక్తము. లోకమునందు దాస్యములందు దాడి దాస్యము హేయము. లోకములకు మరణములకు మూలకారణమైన దాడి ద్రవ్యస్థితి తొలగటకు ఆర్థిక దాస్యము పోవలయును. ఇది సాధ్యమగుటకు రాజకీయము స్వరాజ్యసాధనముని సకలజనులు గ్రహించుచున్నారు.

ఇతరమహాసభలు

భారతజాతిని నేకభావబద్ధులను చేయుటకై భారతదేశజన్యమైన భావాలిపుల యవసరమును ప్రజలు గ్రహించియున్నారు. అధిక సంఖ్యాకులచే వాదించబడుచున్న హిందీభాష సామాన్యభాషగను నాగరికీ సామాన్యలిపిగను నుండుట యుద్ధముని ఏకభావాలిపిమహాసభ నిర్ణయించినది. ప్రజాసౌఖ్యమునకు సాధనమైన గోరక్షణమును జేయుటకై గోరక్షణసభ తీర్మానించింది. హిందూధర్మరక్షణమును గురించి ధర్మరక్షణసభయందు విమర్శించబడినది. ఆర్యసమాజసభయందు దాస్యములేవక సాధనములను గురించియును సంఘ సంస్కరణమహాసభయందు స మోదరణ సభ పాఠములను గురించియు తీర్మానములు ప్రతిపాదించబడినవి. ఇట్టి సభలకు లక్షకములు గూడి జాతీయవాదసభలను విమర్శించినవి.

డిల్లీసభయందును నితరప్రాంతములందును గత మాసంతయు నందు గూడిన మహాసభల వ్యవహారములను సభ్యులు సభాధ్యక్షులు చూపిన కార్యవరత్తమును సహజమును జరమోత్సాహమును విజ్ఞానమును సందర్శించినవారలకును భరతఖండమునందు సర్వజాతియుఖమైన ప్రబోధముదయించిన దని విశదము చేయుచున్నది. అధికారులు సంశయమును విడిచి కన్నులను విప్పి స్వీయధర్మమును నిర్వహించి పవిత్రమైన మానవ సేవకు బూనుకొందురు గాత యని మహాసభలు చేయుచున్న మహాభజన మనివార్యమై దిగంతములందు వ్యాపించుచున్నది.

సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారి రాజీనామా.

సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు కాంగ్రెసు కార్యదర్శివదవిని విసర్జించినందులకు సరి యగు కారణమును ప్రకటించుచు ప్రకటించుచున్నారు. ఈ పదవిని విసర్జించినంతమాత్రమున, కాంగ్రెసు సభపై వారు కను భక్తిని విడనాడలేదు. తమ యభిప్రాయములు కాంగ్రెసు సభ తీర్మానలతో పూర్తిగా సేకరింపబడుటచే, వారు తమ స్థానమును వదలి, వాటితో సంపూర్ణ సాను

భూతిగలవారలు కార్యదర్శులుగ నుండుట కవ కాశ మిచ్చిరి. ఇక్కార్యము మిగుల ప్రశంస నియుము. కాంగ్రెసుసభయందే నిలిచి, వేరేయె వడుమలవారు దేశక్షేమమునకు కృషి సులువుట విలు గలదని ధీష్ణిపథాకార్యక్రమము సువ్యక్తము చేసినది. పార్లమెంటు సభలో భేదాభిప్రాయములు గలవారున్నను, సభయందే విడిపోవక కలసి యనిచేయుచునే యున్నారు. బొంబాయి తీర్మానముల నల్పకాలమునకే వారు వారు వారు యుద్ధేయమే గనుటజనుచున్నారు. కాంగ్రెసు సభలో చీలిక లుదయించె నని సంతసించెడి ప్రతి పక్షుల కీ శుభవార్త మిగుల నాశాభంగకరముగ నుండక కూడదు. అధికసంఖ్యాకుల యభిప్రాయముల నల్పసంఖ్యాకులు గారవించి అల్ప యభిప్రాయములు గరిగానని దోచినచో, అల్ప సంఖ్యాకు లధిక సంఖ్యాకులను ప్రోత్సహించి తమ వంకకు లాగకొన బ్రయత్నించుటయే, ప్రజాస్వామ్యమునకు మూలసూత్రము. ఈ మూలసూత్రమును, కాంగ్రెసు ప్రతినిధు లెల్లరు గ్రహించి, తమ స్వకలికాలనానుభవము ధీల్లీయందు జాటిరి. రామస్వామియ్యరు గారి చర్య, స్వకలికాలనా ప్రతిష్ఠాపనల స్వభావమున కనుగుణముగ నున్నది యిది కేవలత్రము సందేహము లేదు.

హిందూదేశము: స్వయంనిర్ణయస్వాతంత్ర్యము

ఈ విషయము ఇండియా కౌన్సిలు సభ్యులకు పో విలీయము ద్యూకుగా రిటీవల లండను లో బ్రసంగించిరి. మూలముగా గారితో ద్యూకు గారి దేశమున కుదెంచుటలు, నూ పాతములను దెలిసియే యున్నది. స్వయంనిర్ణయ సూత్రము హిందూదేశమునకు వర్తించదని వీరి యభిప్రాయము. ఏలనన, భారతీయు లింకను జాతీయవాద గాంచలేదట. ప్రజాసామాన్యమునకు నాజకీయా కియములు సహజముగ లేవట. ద్యూకు గారింకను జాతీయత యనిన ప్రాంతీయత పాఠములను విడనాడ కున్నాడు. భారతదేశమున వనాదినండియు జాతీయ భావము ప్రబలి యుండె నని, వైకుంఠా గారిటీవల స్పష్టమయి యుండెడి. అభిప్రాయము లకును, అరబ్బులకును స్వయంనిర్ణయసూత్రము వర్తించునని విటీపు లధికారు లభిప్రాయ పడి యుండెడి. వారి పాత జాతీయత భారతీయులలో లేదని గాబోలు, ద్యూకు గారి యభిప్రాయము. స్వయంనిర్ణయ సూత్రాధికారము హిందూదేశమున కొంగి తీరవలయునని, కాంగ్రెసు సభవారు నిష్కర్షగ తీర్మానించిరి. ఆ కోర్కె ఎల్లడల ప్రతి ధ్వనించు వలెను, భారతీయుల గంభీర నివాద మో సమయమున మ్రోగవలయును.

బొమ్మంటి జిన్నా వివాదము

నిల్లింగుడను ప్రభువునకు వినతికరమైన మొసగు విషయముగ, బొమ్మంటి, జిన్నా గార్లకు గలిగిన యభిప్రాయభేదము, పరస్పరదూషణముక్రింద పరిణమించినది. జిన్నా గారు, గోక్షేగారు ప్రతిపాదించిన సంస్కరణవిధానమును చాలవఱ కవ లంబించి, తన స్వంతవిధానముగ బ్రయంించి ప్రపంచమును భ్రమింపజేసెనని, బొమ్మంటిగారు నిందించెడి. జిన్నా గారి యపోహను నిరాధారము లని జనాభిప్రాయము. ఈ వివాదము గూర్చి బెసెంటు గారు తమ సునుభవములతోనే కేటించిన యాక్రంది విషయములను బొంబాయి క్రాంతిలు పత్రికలో ప్రాసినది.

"1914 వ సంవత్సరమున గోఖలేగారిని నేను రెండుమూడు మారులు సందర్శించితిని. ఆయన తన విధానము గూర్చి నాతో చర్చించెను. దానిని త్వరలో బూర్తిచేసి విల్లింగుడను ప్రభువు, ఆగా ఖారు, మహతాగార్లకు బంపెన నని, ఆయన పలికెను. మే మిరువురము చర్చించినటులనే, ఆయన యితరులతో గూడ చర్చించినటుల నాకు దెలిసినది. ఆతని మరణానంతరము, సర్వెంటు అఫ్ ఇండియా సంఘమువారివద్ద నొక ప్రతి యుండెను కేవలము ఊహ ననుసరించి, జిన్నాగారిని రాజకీయవంచకు డని నిందించుట, బొదిత్తము నకు భంగకరము. గోక్షేవిధానమునకును, లక్షో కాంగ్రెసు విధానమునకును విశేషముగ పోలిక యుండెను. ఎవరినుండి ఎవరు తస్కరించినది చెప్ప గలము? 1918-వ సంవత్సరమున కాంగ్రెసు విధాననిర్ణాత లీ విషయమును గూర్చి చర్చించుచున్నాడె. ఈ యభిప్రాయము లెల్లరిలో వ్యాపించియేయుండెను. ఇవి, ఘోక లేగారికిగారి, మరి యితరులకుగారి, స్వంతధనము గాజాలవు. గళించివారి వ్రాతల సాధారము జేసికొని, స్నేహితుల నిందించుట, గోఖలేగారి నవమానపరచుటయే యని భావించవలెను."

బొమ్మంటిగారి కిక నయినను, తమ సాహసోక్తుల నుపసంహరించికొనుట భావ్యము.

స్థానిక వార్తలు

మదరాసులో ప్లేగు:—మొన్న ఒక ప్లేగు కేసు సంభవించింది. మరణించినవాడు 16 యేడ్లవాడు గలవాడు. 1/1. వెంటగంగంపల్లె వీధిలో నివసించుచుండెను. ఈతనికి 4 తేదీని జ్వరమువచ్చినది. మరునాడు సానుంకాలము 8, నాగోడీరావువీధిలో మరణించెను పరీక్షయై ప్లేగు క్రిమికీటకములు గానవచ్చెను. ఇప్పటి కార్యాధి 29 గురికి సోకినది. 20 మంది మరణించిరి.

మదరాసు కాష్మీరు కాంగ్రెసుసంఘము:—మదరాసు కాష్మీరుసంఘము వారు నిర్వహించుచున్న పాము గలము అని విశేషముగా యాజమాన్యమున నొకసభచేసి, మదరాసునందలి ఇతరసంఘములతోపాటు, ఇంగ్లాండునుండి క్వెరలో ఇచ్చుటికి వచ్చుచున్న హిందూప్రతివాదసంఘములను ఎన్. కన్యూరింగ య్యంగారికి తగిన రీతిని ఆతిథ్యమిచ్చుటకు నిశ్చయించిరి. కన్యూరింగయ్యంగారు నగరమున కెక్కడు వచ్చునదియు ముందు ప్రకటించబడును.

కాల్లకరు పర్కసు:—నిన్నరాత్రి ఈ పర్కసు వారు మానవ ప్రవర్తనములన్నియు లాగునవునని. అన్నిటి యందును బాలుకు త్రాకు మాతగనిని వైకల్యము చేసిన పక్షము కన్యూరింగయ్యయు, జేబులజాతుల వీరసామ్యుని చెప్పెను. అట్లనే అదేరి మృగములకు పెంపునకుక్కల వలె వచ్చికజేసి ఆసాధారణకార్యము నతిసాధారణముగ జాతులయందును వీరుకడునరుద్ధులు. మనుష్యులు జేబుల వైపుటయే ప్రశంసనీయుముగ నుండ జంతువులవేటకు జేబుల నెత్తించు పెంక నిర్మమనీయ మైవదియు నూన్యము. మొత్తముమీద పర్కసు చాల ఆకర్షణీయుగ సంజహము లేదు.

యెన్లెటెడ్ కింగుడమునకు పార్లమెంటు

పంపుటయందునిర్బంధనలు:—యెన్లెటెడ్ కింగుడమునకు పార్లమెంటుపంపుటయందునిర్బంధనలు:—యెన్లెటెడ్ కింగుడమునకు పంపబడు వస్తువులయందు నిర్బంధనలు ఆనేకమనియు, అవి ఆహారవదార్థములు ఇతర వస్తువులుగూడ కలెయున్నదని తెలియజేయబడినది ఈ దేశమునండి ఇంగ్లాండులోని స్నేహితులకు పంపబడుచున్న యభ్యుదాగ గనునివలసినదియేయనగ చక్కగ, పిండి, తేనెలు, బామె, వెన్న, రెయిసిన్న మున్నానూ వీటిని పంపుటయందు నిర్బంధాలు చూడవలయును. ఈ వస్తువులకలిగిన పార్సెల్లు, ఇండియా పోస్టుఫీసులో ఫీసికొనినయెడల పంపువారి నన్నములో పంపబడును. యెన్లెటెడ్ కింగుడమునకు అట్టి నిర్బంధముగల వస్తువులను పంపియెడల హోమ్ ఆథారిటీలకు అట్టి పంపుట కలిగినట్లు తెలిసినయెడల దానిలో పాటిని నిలిపివేయవచ్చును.

రాజ్యాంగసంస్కరణములు.

మదరాసు శాసనసభ.

గజ్వల్లి రామచంద్రరావు పంతులు ఎం. ఏ. గారు మా కిటుల వ్రాయుచున్నారు:

యధ్యక్షుని విజయవంతముగా ముగియుట వలనను, సంధి సభాసభ్యులను దాక్షిణ్య విల్లును గారు వడివిన వాక్యములను, మిక్రిమందలి వారు స్వాతంత్ర్య రక్షణార్థమై ప్రపంచమున వ్యాపింపజేయబోవుచున్న యాదర్శముల వలనను, భారతీయమునకు మించినములు గాబోవుచున్నవి చెప్పవచ్చును. అయినను ఈ మధ్య పార్లమెంటు ఎన్నికలలో మన యాశయములకు సానుభూతి చూపుచుండు పిల్లిస్సెస్సోడను, రాంసే పేక్షానాల్లు, హెర్బర్టు రాబర్ట్సు, గ్రాహం హోల్స్, డాబ్ల్యు రూథర్ ఫోర్డ్, డ్లాంగ్, లాంకుబరీ, కాటన్ గార్లకు గడిగిన అపయములను నిడెంహము ప్రభువువర్గమువారికి గలిగిన విజయమువలనను ఈ కార్యమునకు అమిత ఆశాభంగము కలిగినది చెప్పవచ్చును. ప్రకృతిపు రాజకీయవాతావరణము వలనను దాక్షిణ్య విల్లుగారి యాదర్శముల వలనను ఆంగ్ల జేషు పూర్వపురితిగ విధిండు భారతీయము ఈజిప్టులకు ప్రవర్తించిన మనము త్రికరణముగా నమ్ముచున్నాము.

కావున ప్రపంచ చరిత్రనునందును ముఖ్యముగా భారత జేషునికందెను ప్రకృతిపురితిగతులు చాల సంధిగ్రహములుగా నన్నవి చెప్పవచ్చును. ఈసంధిగ్రహమున మనజేషునాయకులు వెనకంజ వేయక, ఇంగ్లాండు ప్రాంతజేషులందును ఉచ్చుటను ఎడతెగక జరిగేయటకు మనయాశయములను, కోరికలను ప్రపంచమునకు చాటుట అత్యవసరము. భారత జేషును నకు రాజ్యాంగ సంస్కరణములకు ప్రసాదింప జేయుట ముఖ్యము. ఈవయమన మనవారు కొంచెము వెనకంజవేసిన యెడల భారతీయ ప్రభుత్వపు భావికీటికి అపారమైన నష్టములు కలగ జేసినవారగుదురు.

ప్రకృతిపు ప్రభుత్వమువారికి నామోదించబడిన మాం పేగు-మెయ్యిపుర్ణ చరిత్రాధిక, కాంగ్రెసువారు లిస్టు కల కలా, బొంబాయి, ఢిల్లీ, గోవా ల సమాజములందు లిమోదించిన కాంగ్రెసు-లిగు ప్రజాశక్తి ప్రజయెదులు పెట్టుబడియున్నవి. మొదటి ప్రజాశక్తిను ప్రభుత్వమువారు కోయక. రెండవది ప్రజలు వాంఛించుచున్నది.

మనము గవ్యస్థానమునకు చేరుటకు ప్రభుత్వమువారి చరిత్రాధికండు మూడు సోపానములు చూపుచున్నది. అవియే స్థానిక సంఘము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు సామ్రాజ్యపురు ల్లియులు. మొదటి సోపానమును సంపూర్ణముగా మన స్వాధీనము చేయుటకు నూచింపబడినది. తుది సోపానము కలదు స్వాధీనము కాక అధికారుల వశమున పూర్ణముగ నుండవలయు నాయు, రెండవసోపానమును రెండు భాగములుగా చీల్చివైచి ఒక కాఖను కార్య నిర్వాహకుల యాజమాన్యమున, మరొక కాఖను మంత్రుల పాలనమునందును నంచుటకు నూచుట చేయబడినది. కావున దీనిని బట్టి మూడు సోపానములును ఒక దానికొకటి గలంధములేక ఎటులవిభజింపబడవో భాగముగా తెలియగలదు. భారతీయ ప్రభుత్వము స్థానిక సంఘములలో చే నుచున్న దులనంగీకరించుచు, రాష్ట్రీయముల సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమియ బడి సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు, అధికారాయ త్రిప్రజాయత్త కాఖలను నిర్విధింపవలసివచ్చునని కోరుచున్నది. రాష్ట్రీయ శాసన సభలు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు ప్రధానసోపానములు. కావున ప్రభుత్వవిషయములలో శాసనసభాసభ్యులకు సంపూర్ణాధికార మియబడియెడల, భారతీయము సామ్రాజ్యప్రభుత్వమును సంయతము పాలించుటకు అవకాశము తగ్గుచును. కావున మనము సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమును ప్రజాయత్తరణ చేయించుటకు భారతీయలని యుండును.

మన యాశయములనే కార్యరూపమున తెల్పినయెడల రాష్ట్రీయ శాసనసభలకు ప్రభుత్వ విషయములలో చాల పును బడి యుండగలది. మొదటి మన రాజకీయజీవితములకు చాల లాభవలెముగ నుండగలదు. నాని లాభమంతయు, సభానిర్వాణము, ఎన్నిక సంఘములను బట్టి యుండగలదు.

కార్యజల్లి గజ్వల్లి వెంకయ్యగారి కిటు వ్రాయుచున్నాడు:— బాపట్ల భారతీయ యువజనసంఘ వ్యాయామ పోటీకేటలు జనవరి 17 తేదీని మొదలుపెట్టుచును. వీనికి గుంటూరు కృష్ణాజిల్లాలలో ప్రాముఖ్యతలవారును, బందరు జాతీయకళాశాలవాడును దరఖాస్తు చేయవచ్చును. దరఖాస్తులు రుసుముతో ఈనెల 10 తారీఖునావల కార్యదర్శిగారికి పంపవలెను.

న్యాయస్థాన వార్తలు.

కంట్రాక్టు తగాదా

న్యాయమూర్తి ప్రాటరు గారి తీర్పు

డి. సదాశివరావుగారను నొకరు 550 కట్టలఇసుకరేకులను సన్నచేయుటకు అబ్దులు హుస్సేను జీవాజీ కంపెనీవారికి కంట్రాక్టుకీక్కున. కంపెనీవారు, సదాశివరావుగారు కోరిన ఇసుకరేకులు కోరికదానికన్నను తక్కువపరిమాణముగలవానిని సన్నచేయనిశ్చయించిరి. కాని సదాశివరావుగారు వానిని పుచ్చుకొనలేదు. అందులకు కంపెనీవారు వానికి సన్నచేసిన రేకుల కయిన నష్టమునకుగాను దావాతెచ్చిరి. ఇంతలో యధ్యక్షులను రేకులధర పెంచెనందున ప్రతివాదులు, వాది మీదతెచ్చిన దావాను రద్దుచేసికొనిరి. అంతట వాదియగు సదాశివరావుగారు, కంట్రాక్టుప్రకారము ప్రతివాదులు రేకులు సన్నచేయనందులకుగాను దావాను తెచ్చిరి. ప్రతివాదులు, సదాశివరావుగారిచ్చిన కంట్రాక్టు ప్రకారము రేకులు ఏపరిమాణములోనన్నను పుచ్చుకొని తీరకలసియొందుననియు, అయిన అటులకేయనందులకేర తాము దావాప్రకారము నష్టములకు బదులము కామనీ వాదించిరి.

దావాను నిచారించిన న్యాయమూర్తి కవుట్టుప్రాటరు గారికంట్రాక్టు ప్రకారము రేకులు ఎట్టివైనను వాదిపుచ్చుకొని తీరవలయును. వాది ఆప్రకారము చేయనందులకు ప్రతివాదులమీద నష్టములకు దావాతెచ్చుటకు వీలులేదని వానిదావాను కొట్టివేసిరి.

ఫోర్జరీ కేసు.

కామాక్షిశిల్ప అను నదియు రాయనాడు జిల్లాలో నొక డిస్ట్రిక్టుకోర్టుకును సచ్చులులు చారిత్రేయ యధ్యక్షుగ మన నుండెను. కొంతకాలముక్రింద ఒక గ్రామములోని కొందరికి సచ్చులను వారితోయుటకు కోర్టుగారు కామాక్షిశిల్పకు నియమించిరి. అదనం గ్రామమున సార్వజనీన గ్రామమున సిక్కు స్టేటుమెంటుతో వాని డిస్ట్రిక్టుగ్రామమునకు తరవాది కోర్టుగారి వశము కనెను. నిచారణ జేయగా గ్రామమునసిక్కు సిక్కులెన్నడును స్టేటుమెంటు ప్రాసీయాయలేదని కోర్టువారికి కనెనెను. అటువలె స్టేటుమెంటు మూడింటిని కోర్టువారు తరలి మీద మోపిరి. జిల్లాజడ్జిగారు అతనిని నిచారించి యెనటే రెండు స్టేటుమెంటు డిక్లొమెంటులను యాదన జేరవలసియు వామధునియు తీర్మానించెను. తక్షణ విధించిరి.

క్రిందకోర్టువారు తీర్పుమీద కొంతకాలముక్రింద హై కోర్టువారికి అప్పిలుజేయబడినది. న్యాయమూర్తి సైన్సెన్సగారు, అప్పిలు విచి, విశ్లేషణచేసెను. ఫోర్జరీవాదమున నడిచి విశ్లేష వాదమును సమర్థించిరి.

నిన్న సైన్సెన్స న్యాయమూర్తిగారి వారము సమంజసముగ నుండలేదనియు, జేషును మరల న్యాయమూర్తులు విచ గోచరు దుఃఖాస్త పెట్టుబడినది. దరఖాస్తుని నిచిన న్యాయమూర్తులు సదాశివరావును కేషుగారువారు విశ్లేషించుటకుల ప్రయసాత్మ్యమున్నదని అధికారినుపడి జిల్లా జడ్జిగారి తీర్పును ఖామచరచిరి.

బొంబాయి రాజధానిలో నిరకరించుచుండిన బారిష్టరు సి. పి. గిస్టాల్టాగారు రంగూను పురపాలకసంఘ సహాయాధ్యక్షులకు వెళ్ళు కొనబడిరి.

మంగడేశ ప్రభుత్వమువారిట్లు ప్రకటించుచున్నార:— యధ్యక్ష మంత్రి మొదటవలన బల్లిసిటీబోర్డు అనగరము లేదని యొచించి దారితనమువారు వాని నెత్తిచేయ తీర్మానించిరి.

చిటగాంగునందలి చునాతీసమీపముననుండు అడవిలో 40 ఏనుగులు ఖేదాములమున లభించినవి. అందులో నాల్గింటికి మిక్కిలి పెద్దవగు దంశము లున్నవి.

నీరుటసాలు:— డిశంబరు నెల 1 వ తేదీని బొంబాయి నుండి పంపబడిన నీరుటసాలు జనవరి 8 వ తేదీని లండను నగరమున గుటువాదా చేయబడెను.

సోరెజి నాల్లుకాడక్క గారు రెనిచా కార్యదర్శి కిటు గజ్వల్లి మెంటు కార్యదర్శి వెబ్బుగారలతో గలసి సిక్కు సాయం కాలము డిల్లికి బయలుదేరిరి. వారు22-వ తేదీని శరత్సంక్రమణి తెలియ చున్నది.

యధ్యక్షునకు ముందు రంగూనునుండి బొంబాయికి నా కలవై విశ్వామును బంపుటకు టన్నుకు 9 రూ॥ ల చొప్పు యుండెను. కాని యిప్పుడాచార్జి రేరు॥ లయ్యెనట. విద్యమునై బురువుచార్జి తగ్గింపవలెనని రంగూను వర్తకులు రాజుగారికి తంజినిచ్చిరి.

ద్వితీయ భారతగణితశాస్త్రజ్ఞ మహాసభ:— ఈ నెల 11, 12, 13 వ తేదీల నీసభ బొంబాయిలో జరుగును. గత ర్షురగారు కార్యక్రమము సారంభించెదరు. న్యాయమూర్తి సర్ జాను మీటను గా రావ్యసంఘాధ్యక్షులుగ నుండురు.

మరణము:— గూమారులో శార్దూలు ఫ్యాక్టరీయందు పనిచేయుచుండిన బల్ల్యు. జి. వెతార్డు గారు 4 వ తేదీని వ. జించిరి. వారును వారి స్నేహితులును భార్యయు మెట్టపాలెమువద్ద పేటకై వెళ్ళియుండగా అచ్చట వెతార్డుగారికి కలరా వచ్చినదిపోయెను.

సప్తసహారణిక సంహసభ:— ఈనెల 11, 12 వ తేదీల నీసభ బొంబాయి నగరమున జరుగును. ఖామబహద్దరు అదర్జి ఎం. నాలాబా గారధ్యక్షులనుకపోంతురు. రెండవదినమున సారణిక శ్రీలక్ష్మినిగూర్చి అంగభావము దొక శాసనాసము ను గుజరాతి భాషయం నిరూకవిషయమును గూర్చి మరియొక యంభనాసమును చనువబడును.

నా తా వ రణ ని ష్ఠ

1919 సం॥ జనవరి నెల 8-వ తేదీ బుధవారము

జిల్లా ముఖ్య కార్యములు	మొత్తము	అధికము	అధికము	అధికము	అధికము
	24	24	24	24	24
కోపాలపూరు	81.5	64.7	...	88.78	44.11
చాత్రేరు	80.7	65.1	...	21.99	85.61
కాకినాడ	80.6	66.7	...	28.60	87.86
బందరు	82.8	66.4	...	45.07	89.82
గుంటూరు	81.2	65.0	...	23.82	81.11
నెల్లూరు	82.6	68.9	...	48.82	85.07
మద్రాసు	84.4	69.1	...	65.12	48.64
హైదరాబాదు	83.8	68.0	...	20.40	80.48
ఆనంతపురము	86.5	68.1	...	18.80	28.82
బళ్లారి	87.8	68.7	...	16.76	19.75
కర్నూలు	89.2	65.2	...	20.91	25.55
దక్షిణ	83.4	66.8	...	19.26	30.57
తెలంగాణ	80.2	69.6	...	80.58	84.22
విజ్ఞాపూరు	83.6	68.4	...	29.46	41.40
నీలము	87.0	62.8	...	21.01	28.42
కోయంబుత్తూరు	84.7	64.6	...	21.79	21.18

దక్షిణమునందు ప్రాయముభారమునందు మార్పు కను పించదు. ద్వితీయమునందు వాయవ్యంకము లెక్కువైనందున లేకుండ ముములుగ నున్నవి. అభావపు తూర్పు భాగమునందు వాయువ్యాప్తిముములుకంటె యెక్కువ సమత్వముగనున్నవి. దక్కను వాయుభారసభిక్తము. అభావపు తూర్పుభాగమునం దల్పము. పగలువేడి అధికమును, రాత్రి చల్లదనమును కలుగు భోగిణి ననుగరించి వాయువ్యాప్తికలదు. ద్వితీయమునందు వాయువు నుండముగ వీచుచున్నది. వేడి యుదమును 8గంటలకు చాలవోట్ల వాయువు ప్రసరించినది. మధ్యమోష్ణము సర్వత్రా ముములుకంటె తక్కువ మలబాదు, పడమటి గుండలములు దక్కనులందు తక్కువ అది ముములుగ నున్నవి. రాత్రి వేడి అన్ని వోట్లను తక్కువగ నున్నది. కాని మధ్యమోష్ణము ముములు కంటె యెక్కువగనున్న పోజేషులందు రాత్రి వేడి అధికము గనే యున్నది. వాయువు అగ్రి విహీనముగనున్నది. దక్షిణపు వివరము, సింహళమునందును తక్కువ ముములులేవు. అన్ని వోట్లను చక్కని యుండగాని గాలి సహవుగ నున్నది.

జిల్. ఎల్. బోస్సు.

నా తా వ రణ శాస్త్రజ్ఞులు

విద్యార్థుల నిరా. 1261

ఈ నిరా విద్యార్థి ప్రపంచమున మిక్కిలి వన్నె కెక్కి పేరవడినది. ప్రజలనే మిక్కిలి కొనియాడబడి ప్రాతానా పరుపబడుచున్నది.

బ్రేటు బ్లాబ్లాక్ నిరామాత్రము 100-1.కి వెల 1-4-0 ఎట్టి, అనవచ్చు నిరామాత్రము గోసు 1-కి వెల 1-4-0 ఈ త్తర ప్రత్యుత్తరము లన్నియు ఇంగ్లీషులోనే నుండవలెను. Teachers & Co., Stationers & Ink dealers. Post Box No 808, Calcutt;

విజయ విజయము

(రైతు వజ్ర)

విజయము

మూలవజ్రగారములు

లండను, జనవరి 6:—నామకమున మొదటిసారిగా తూర్పు ఆఫ్రికా వైద్యకాశాల నుండి శిష్యులు రావండి నందున మూలవజ్రగారముల పట్టిలో ఆశీర్వాదము పని చేసిన వారిపేర్లు చేర్చబడలేదు. ఆశిష్యులు ఇప్పుడు వచ్చినందున అవి యోధింపబడుచున్నవి. కాలక్రమమున గౌరవము పట్టి ప్రకటింపబడునని యుద్ధకార్యాలయమువారు ప్రకటించిరి.

ఎడ్మిరాల్టీ ఉద్యోగములు.

లండను, జనవరి 6:—ఎడ్మిరాల్టీ ఉద్యోగములలో ప్రథమ ప్రభుత్వోద్యోగవిషయమున మార్పుయ్యలేదు. ఎడ్మిరలు వెమిస్, రిచర్డ్ ఎడ్మిరలు హార్పు గార్లు సంధిసభయందు నానావిదు ప్రతినిధులుగ పాఠింపబడున కరుగుచున్నారు.

అంతర్జాతీయ సాంఘిక వాదసభ

పారిసు, జనవరి 6:—హావాను వార్తాసంఘమువారిట్లు ప్రకటించిరి:—హెండర్సన్ గారిచే నేర్పాటు చేయబడి జనవరి 18-న తేదీనాడు జరుగ నిర్ణయింపబడిన అంతర్జాతీయ సాంఘిక వాదసభ సభ లాసాను పురమునందే జరుగుటకు అధికారు లాతురులై యుండలేదని నిర్ణయించుకొని తెలిపబడినది. తేదీనికారము ఈ విషయమున జోక్యము గలిగింపకొననిదో స్థానికాధికారులు సభను నిలిపివేయుదురు.

హోటలు నౌకరు శిక్షింపబడుట.

లండను, జనవరి 2:—విద్యమంతులైన నిష్టో జిల్లాలో బాల్టింగ్లాస్ అను స్థలమునందుగల ఒక నౌకరు నిన్నటిదినము శత్రువుల తుపాకీకరము ఒక కాగితమును గలిగియుండె నను నేరముతో పట్టుకొనబడి డబ్లిన్ నగరమున నై నికవిధా నమున విచారింపబడి శిక్షింపబడెను. ఈ కాగితము అష్టోబరుమాస మున వ్రాయబడి సంతకము చేయబడెను. అందు సమ్మెకట్టు చేయుట కుత్తరువులు వచ్చిన వెంటనే బాల్టింగ్లాసు పురము నందే సేనాధీనమునందలెననియు, సైనిక శిబిరములు, రైలువేలు పోస్టాఫీసులు వశపఱచుకొనబడకలె ననియు వివరింపబడెను. ముత్యలయొద్దనుండి అధికారులతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల వెల్లువలపడలేక రూఢిగలెపబడెను. విద్యకర్తలమువారిపై సేనాధీనమున వర్తింపజేయకలె ననియు, విద్యభ్యాసమును గలవారిని పట్టి బంధించి శిక్షింపలెననియు, మోటుబండ్లకు, సైకిలులకు వశపఱచుకొనలెననియు, ప్రజలలో మగవారిని అవరమగు పనులకు నియమింపలెననియు ప్రజల కాపార కుదార్డుములను పండుటకు ఒక సంఘ మేర్పాటుపడు ననియు మందుసామగ్రి యంతయు సేనాధీనమున నుంచబడి, కోరు వారికి బంతులు పునియు ఆందు తెచ్చబడినది. పట్టుకొనబడిన స్థానములగు వదలివేయకలెనని ఉత్తరువులు వచ్చినప్పుడు వానిని ధ్వంసము చేయుటకును, రైలుబండ్లకు, మార్గములను, ఆహారసామగ్రిని ముత్యలకు స్వాధీనమున నుంచుకొనటకును నియమము లేర్పఱపబడెను. రోడ్డునంద ప్రతి అరమైలుకు నొక కందకమును త్రవ్వితీగలను కట్టకలెననియు ఏర్పాటు చేయబడెను. కోర్టువారు తమజేతము నాక్రమించుకొనిన శత్రువులను వాదమున హోటలు నౌకరు ఏమియు వాదించలేదు. కోర్టువారి తీర్పు యందు తెల్పుచును.

బహుమతులు.

లండను, జనవరి 4:—ఈ క్రింది ముద్రానుకూల కామ్రా బహుమతు లీయబడినది గతెట్టులో ప్రకటింపబడినది:—

సి. ఎం. జి.—తెప్పి నెంటు కర్నలు ఆర్. జి. మన్ను, ఇ. ఎస్. నేరు, మేజరు ఆర్. ఎస్. స్టీలుగారలకు.

జి. డి. ఇ. (కమాండరు).—తెప్పి నెంటు కర్నలు సి. ఆర్. బాండుగారికి.

అఫీసులు:—గర్నలు జి. డబ్లియు కోల్, ఎ. డబ్లియు. న్యూబోల్లు, తెప్పి నెంటు కర్నలు ఆర్. హెచ్చి. డ్యూయింగు, మేజరు జను కెండాలు గారలకును కెప్టెను హెచ్చి సింగుగారికిని.

జనరలు:—తెప్పి నెంటు జనరలు సర్. జి. కోవాన్సు గారికి జనరలు పదవి ఒకసంబడెను.

డి. ఎన్. ఓ:—ఉత్తరప్రదేశ్ లోని తేసిన గొప్ప పనికి మేజరు ఎఫ్. జి. మార్షుగారికి డి. ఎన్. ఓ. బిరుదు యిచ్చబడినది.

ప్రార్థన

సంధిసభాప్రతినిధులు.

పారిసు, జనవరి 6:—హావాను వార్తాసంఘమువారిట్లు తెలిపిరి:—సంధిసభకు వచ్చుచు పారిసునగరము చేరినవారిలో జనరలు పిల్లుస్కి గారిచే పంపబడిన పోలండు ప్రజాసంక్షేమ కర్తమును, సంయుక్త సైన్యమును ప్రోత్సహింపవలెనని సంక్షేమకర్త మును గలవు. ఈ రెండవ సంక్షేమకర్త ము సైన్యమును ప్రభావ మంత్రమును పాఠింపి అనునతని అధిపత్యముక్రింద పారిసు నగరమునకు వచ్చెను. వీరితోగూడ సైన్య ప్రతినిధులు రిచర్డ్ గార్లు, క్రోటుప్రతినిధులు పాఠింపి వారుగలరు. జర్మన్ స్టోవకు ప్రజాసత్తాకపు విశేషాంగమంత్రమును బెనెన్ గారు ప్రేక్షింపురమును వదలిపోవుచున్నారు.

సంధిసభ-పోవు

పారిసు, జనవరి 6:—హావాను వార్తాసంఘమువారిట్లు ప్రకటించిరి:—పరాసు, ఇంగ్లీషు, ఇటలీయీ ప్రధానమంత్రుల సమ్మతితో వ్రెసి డెంటు విల్లునుగారు పోవుగారిని సందర్శించిరి పోవుగారు సంధిసభయందు పాల్గొనరు.

వ్రెసి డెంటు విల్లునుగారు.

మిలాక్, జనవరి 5:—వ్రెసి డెంటు విల్లునుగారును వారి సతీయు నేటి మధ్యాహ్నము 2-30 గంటలకు మిలాక్ కు వచ్చిరి. క్రమశిక్షకులమంత్రము పురపాలక సంఘమువారు ను, ప్రజాప్రముఖులు వారి నెతుర్కొని గౌరవించిరి. పుర పాలక సంఘమువారి సన్మానమును గ్రహించుటకు విల్లును గారు వెల్లుమండగా ప్రజలు జను సౌమ్యులను గావించిరి.

అమెరికా

రూస్వెల్టుగారి మరణము.

న్యూయార్కు, జనవరి 6:—రూస్వెల్టుగారు నేటి యందయు 4 గంటలకు మరణించిరి. వారి కుటుంబమున సన్నిహితభంధువులు మాత్రము దగ్గఱకుండిరి. మూలవజ్రగారంధియు నుండి రూస్వెల్టుగారు కీర్తి సేస్తులతో భావమను అయిదుగు రే అంధానమునందున్న తమ గృహమునందే కదలకయుండిరి.

దుమ్య

బోల్షెవిక్కు సేన

బాగ్దాదు, జనవరి 3:—ఎకాబెరి నోడర్ అను స్థాన మున జనరలు డెనికొ గారిక ప్రకటనమును గావించి అందు ఇట్లు ప్రకటించిరి:—రష్యన్ సైనికోద్యోగులును, అందులో మహాన్నతోద్యోగులు బోల్షెవిక్కు సేనయందు పనిచేయు చుండుట లక్షాకరము గా నున్నది. మనము బోల్షెవిక్కు బలము తో పోరుచుండగా వారిట్లుచేయుట సులభమగు లేదు మనము క్రోధమునాల్గుటకు కారణములేదు. బోల్షెవిక్కు సేనను వదలి రానివారిపై రష్యన్ ప్రజల కాపములును, అనివార్యులగు సైనికవిధానములు కఠినపడును.

బోల్షెవిక్కు సేనయందు పనిచేయుచున్న పూర్వ రష్యన్ సైనికోద్యోగులలో ఈ క్రిందివారు గలరు:—జనరలు రేబ్రిచ్ (10-వ సేనకు పూర్వపు అధిపతి) రష్యన్ ఉంత రగమున సేనావర్గప్రధానస్థానమున యుభోద్యోగిగా నుండిన జనరల్ బాన్షీ బ్రావిష్ ఇదివఱకు జనరలు డెనికొగారి కులన ఖైదీగా శిక్షింపబడిన రష్యన్ సైనికులు తాము బోల్షె విక్కులను మాయచేసి, విరుద్ధోద్యమమును సాగించి డెనికొ గారికి తోడ్పడుచున్నామని చెప్పిరి. సైనికోద్యోగులు దరి ద్రులై కప్పదశయగుచుండగా బోల్షెవిక్కు ధనమును, లంచ ములను వాని వెడదారిని ద్రుసి బోల్షెవిక్కులతో జేర్చుటయే వాస్తవము గా కారణమును నుండును.

జర్మనీ

జర్మన్ ప్రాసాదములు.

రస్తువుల అమ్మకము.

పారిసు, జనవరి 6:—బెర్లిన్ పోస్టునులందరి రాజ మందిరములందున్న రమణీయ కృంగారవస్తువులను అమ్ముచున యునునకు తీవ్రాక్షేపణ వచ్చినది. అమ్మకము సంధిసభకులకు విరుద్ధముగనున్నదని ఆక్షేపింపబడినది అని హావాను వార్తా సంఘమువారు ప్రకటించిరి.

మేరీచక్రవర్తినిగారికి వెన్నుపట్ల పట్టిగాను వ్రాసిన లేఖ:—ఈనెల 1 వ తేదీన భారతీయ స్త్రీలకు చక్రవర్తిని గారు వ్రాసినలేఖకు ప్రత్యుత్తరమును ప్రభుత్వము 6 వ తేదీన తిరిగి వ్రాసెనని. మిదయాపూర్వకమును తిరిగి వ్రాస్తకు భారతీయ స్త్రీలపక్షమున నేను మిదకుందనముల నొసరించు చున్నాను. తాము వారిపట్లమాసిన అర్హతక ప్రేమను వారు చాల పంపిసించిరి. వారివిద్యను, వైద్యసమయామును ఇతర పౌరకర్మములను సూచి తాము చాల శ్రద్ధతో దుశలవార్తల నడిగినందులకు వారుచాల కృతజ్ఞులని ప్రభుత్వము తిరిగి వ్రాస్త సందిరి.

Burma

The Bengal Government has issued the following communique:—In view of the cessation of hostilities it has been decided that the operations of the Bengal Publicity Board should be brought to a close.

Sir Reginald Craddock Leaves for Delhi

Rangoon, January 7. Sir Reginald Craddock accompanied by the Revenue Secretary Mr. Keith with the Secretary to the Government Mr. Webb left this evening for Delhi. They are expected to return about the 22nd.

Municipal Committee Election. Government Nominee Defeated.

Rangoon, January 6. Mr. P. P. Ginwala, Barrister, a native of Bombay presidency, was to-day elected Vice President, Rangoon Municipal Committee, by ten votes against five for Mr. Forbes a member nominated by the Government.

Rangoon Rice Market.

Rangoon, January 5. The rice market was brisk to-day. Although millers were not eager to sell as new crop paddy is coming in slowly offers of Rs. 332-8-0 have been refused in several quarters, the Food Stuff Commissioner's minimum being Rs. 333. Sales of small mills quality old crop have taken place at Rs. 380. Quotations are January Rs. 325, small mills Rs. 34, three months Rs. 326, April Rs. 335, Old rice Rs. 357-8-0. The Deputy Food Stuff Commissioner notifies that shippers must indicate on shipping bills whether rice is old or new crop.

Appeal Filed in Parsi Narjote Case.

An appeal has been filed in the Parsi Narjote case against the decision of Mr. Justice Young dismissing the suit for injunction to restrain the girl, Bella, from entering the fire temple. The grounds of appeal are mainly that the Judge erred in his findings, especially that he could not adjudicate upon the right of exclusive worship claimed by appellants in the absence of the trustee. The trustee it is alleged was throughout hostile to the appellant. The Judge is said to have failed to consider that there was ample evidence to establish that Zoroastrian religion had for centuries ceased to be a missionary religion and that when the trust came into existence it was in no sense a missionary religion. The girl Bella is alleged to be a non-Parsi being the daughter of a Goanese Christian.

Young Men's Buddhist Association.

Condemns Craddock's Reform Scheme.

The Young Men's Buddhist Association criticisms of the Craddock reform scheme are mainly directed against the system of indirect election to the legislative assembly and the position of the headman and official of the Government as member of the circle boards. Direct franchise for all elections is demanded. The power of certificates is to be limited to measures deemed essential for the peace and tranquility of the province. Resolutions of the assembly should be binding on the Government. Presidents of boards should be elected and have the right to overrule their boards without the concurrence of the Lieutenant Governor. Complete separation of the finances of India and Burma, heads of revenue is desired and the proposal to have three Burmese members in the Council of State is accepted if the Council be constituted against which the Association has already voted. They should consist of one official member and two elected ones by the legislative assembly. The formation of a national Burmese army and other proposals are identical with the Burma reform leagues suggestions, the membership of the two bodies being somewhat similar.

Brief Telegrams.

The second conference of the Indian Mathematical Society will be held here on the 11th, 12th and 13th instants. His Excellency the Governor will open the conference. Justice Sir John Heaton is the Chairman of the Reception Committee.

The mail which left Bombay on the 1st December 1918 was delivered in England on the 3rd January 1919.

Towards Peace.

(Reuter's Agency)

Great Britain

Naval Representatives and Peace Conference.

LONDON, January 6.
It is officially stated that no change is impending in the office of the First Sea Lord, Admiral Wemyss and Rear Admiral Hope are proceeding to Paris as principal naval representatives at the Peace Conference.

Mr. Henderson's International Socialist Congress

Likely to be Prevented.

LONDON, January 4.
Havas Agency states that Swiss reports indicate that the authorities at Lausanne are not anxious that Mr. Henderson's international socialist congress announced for January 13th should take place at Lausanne. If federal authorities do not act, the local magistrates will prevent the meeting.

New Year Honours.

I. A. Officers Receive Distinctions.

LONDON, January 4.
The "Gazette" contains the following awards to officers and ex-officers of the Indian Army for services in the war:—

C. M. G.

Lieut.-Colonels R. G. Munz, E. S. Wake, and Major R. S. Steel.

O. B. E. (Commander)

Lieut.-Col. C. R. Bond.

(Officers.)

Colonels J. W. Cowley, A. W. Newbold, Lieut.-Col. R. H. Dawing, Major John Kendall, and Captain Rupert Simson.

Promoted General.

Lieut.-Genl. Sir J. Cowans.

D. S. O.

Major F. G. Marsh, for services in North Russia.

Hotel Employee Court Martialled.

Possessing Military Document.

ALLAHABAD, January 7.
LONDON, January 7.—A hotel employee of Beltinglass, County Wicklow, was court-martialled in Dublin yesterday charged with possessing a document of possible use to the enemy. The document which was signed last October detailed, how, on receipt of orders to strike, battalion headquarters should be established at Beltinglass, how the police barracks, railways and post offices should be captured there and elsewhere; how communication should be maintained with bridge headquarters, how military law should be enforced by volunteers, persons of hostile intention should be arrested and dealt with, motor lorries and cycles commandeered, the male section of the populace set to whatever work was necessary, food committee formed to ration the civil population, ammunition was to be kept at headquarters and supplied to companies that should first need it. Directions followed for the destruction of places seized when orders to abandon them were given and also of railway rolling stock, permanent way, food stores and bridges. It was directed that trenches should be dug every half mile on the main road with barricades at intervals. The prisoner refused to plead on the ground that the court represented the enemy in occupation. The court's decision will be promulgated later.—"Pioneer"

Additional War Honors.

LONDON, January 6.
The war office announces that recommendations of the commanders-in-chief in Mesopotamia and East Africa which did not arrive in time for inclusion in the New Year lists are now being considered and rewards will be notified in due course.

Russia

Russian Officers Serving.

Denounced By General Deniken.

BAGDAD, January 3.
In an order issued at Ekaterinodar General Deniken says:—"To the shame and disgrace of all Russian officers, many of them of even high rank, are serving in the Red army. I declare that no motives can excuse their action in our moral combat with Bolshevism. We have no need of provocation. The curse of the people and a severe and merciless Russian court-martial will be the lot of all who do not promptly leave the ranks of the Red army."

Among the former Russian officers serving in the Bolshevik army are General Radevitch, ex-Commander of the Tenth army, General Bench Brovitch, formerly Chief of Staff on the Russian northern front, and General Raou Zenkoritch, Chief of Staff of the Sixth army. Several officers of the former Russian army taken prisoners by General Deniken pleaded that they were really helping him by misleading the Bolsheviks and by doing propaganda work. The real reason for their action is probably that officers having been left destitute were tempted by money to throw in their lot with the Bolsheviks.

France

Peace Conference Delegates.

LONDON, January 7.
Havas Agency states.—Among the delegates to the Peace Conference who have arrived in Paris is the Polish Deputation sent by General Pilsudski. The combined Serbian-Croatian-Slovene Delegation has also arrived in Paris headed by Mr. Pachitch, Serbian Premier with whom are Messrs. Ribar (Slovene representative) and Pavichitch (Croat). Mr. Beres, minister of foreign affairs of Czechoslovak Republic is already in Paris and Kramarez is about to leave Prague.

Germany

Armistice Treasure Sales Opposed.

LONDON, January 6.
PARIS.—Havas Agency states: Opposition is made to the sale of Armistice Treasures in the Imperial Palaces of Berlin and Potsdam as sale would be contrary to the armistice conditions.

America

Mr. Roosevelt Dies of Inflammatory Rheumatism.

LONDON, January 6.
NEW YORK.—Mr. Roosevelt died at four o'clock this morning. Only the immediate members of his family were present. Since New Year Mr. Roosevelt has been confined to his home in Oyster Bay with an attack of inflammatory rheumatism.

Italy

Mr. Wilson's Arrival at Milan.

Great Enthusiasm Evidenced.

LONDON, January 6.
Milan January 5th.—The President and Mrs. Wilson arrived in Milan at 2.30 this afternoon and were received at the station by Minister Crespi, deputies and Municipal authorities. Crowds cheered the president enthusiastically while on his way to receive the Municipality's address.

Pope Takes no Part in Peace Conference.

LONDON, January 4.
Havas Agency states: The French Press states the Mr. Wilson's call on Pope was made in agreement with the French, English and Italian premiers. Pope will not take part in the Peace Conference.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE)

Delhi

Lady Chelmsford's Reply to Her Imperial Majesty's Message to Indian Women.

DELHI, January 7.
The following message was sent on 6th January 1919 by Her Excellency Lady Chelmsford to Her Imperial Majesty Queen Empress in reply to the latter's message of 1st January to the women of India:—"In the name of the women of India I beg to thank Your Majesty for your gracious and sympathetic message. It has been received by them with heartfelt thanks and a profound admiration for the personal knowledge and solicitude shown by Your Majesty in the particular circumstances of their lives. The women of India are ever grateful to Your Majesty for the deep interest which you take in all that concerns their welfare in matters of education and medical relief and wish to offer you their humble congratulations on the successful termination of war in which they are proud to have had a share."

Calcutta

Elephants at Large.

Cause Havoc to Buildings and Crops.

CALCUTTA, January 7.
Great havoc to buildings and crops is reported as having been wrought in the Sungoo area of the Chittagong District by a herd of some hundred wild elephants which have come out of the hills into the plains apparently as a result of the Khedda operations being carried on in the neighbourhood. For days together the animals have had the whole country side at their mercy, going where they liked, pulling down huts, trampling down and devouring the rice crop wholesale, besides making a clean sweep of the sheds in the bazaar.

About 40 Elephants, 4 of them huge tuskers, have been captured in a Kheda constructed in the forests near Chunar in Chittagong.

Returned Indian's Views.

Will be Carried out Faithfully.

CALCUTTA, January 7.
In connection with the probable political changes in England that might be caused by the present Parliamentary elections a representative of the Associated Press interviewed Mr. Syed Erfan Ali, Barrister-at-Law, who has just come from England. Mr. Erfan Ali remarked very strikingly that whatever may be the change in the Government at home, under the leadership of Mr. Lloyd George their pledge to India will be carried out faithfully.

fully, "The members of the House of Commons, irrespective of party, are in favour of the India reform scheme, as I know well," he said, "I am positive that the scheme will be carried out and Mr. Montagu, a sincere friend of India, will also remain in office. We are not at all afraid of the House of Commons but there may be a little opposition in the House of Lords and the opposition party there will also be in the minority. We Indians are very grateful to the "Times," which is supporting the scheme very strongly from the very beginning."

Provincial Governors' Conference.

Members at Calcutta.

CALCUTTA, January 7.
Sir Benjamin Robertson and Lady Robertson arrived at Government House to-day as guests of Lord Ronaldshay. The Hon. Mr. Beaman Bell, Chief Commissioner of Assam, will arrive at Government House on the 11th and on the same night Lord Ronaldshay, Sir Benjamin Robertson, and Mr. Beaman Bell will proceed to Delhi to attend the Conference of heads of provincial Governments. His Excellency the Governor will return to Calcutta on the 20th and will preside at a meeting of the Bengal Council the following day. There will be a garden party at Government House on the 22nd.

Bombay

Madras Rice Freight.

Bombay's Appeal For Reduction.

BOMBAY, January 7.
The Merchants Association in Bombay have sent a telegram to the Viceroy begging to solicit His Excellency's attention to the current high rate of freight, viz. Rs. 55, on rice from Madras to Bombay. They say that this rate is as much as six times the pre-war rate which was about Rs. 9, per ton and is also much higher than the actual cost incurred by the Shipping Controller in running steamers. In view of the abnormally high price of rice it is quite essential that the freight on rice be reduced as much as possible on the basis of the actual cost of running steamers.

The Bombay Share Market.

BOMBAY, January 7.
The Bombay cotton market opened weak and rapidly declined owing to bears selling sharp. Nagpur touched Rs. 2,245, deferred Rs. 1,105, Fazul Rs. 725, Madhowji Rs. 1,590, Simplex Rs. 718, Mangaldas Rs. 890 and Kohinoor Rs. 1,180. Before the close, however, the market improved owing to bulls buying and bears covering, and closed firm. The tone is healthy on the whole. The following are closing quotations:—Central India Rs. 2,275, Swadachi Rs. 2,045 Ahmedabad Advance Rs. 1,360 Davids Rs. 615, Tata Mills Rs. 940, Fazulbhai Rs. 740 Currimbhoy Rs. 350, Indore Madwa Rs. 272 Indian bleaching and dyeing Rs. 167, Kohinoor Rs. 1,235, Pearls Rs. 562, Madhowji Rs. 2,055, Shapurji Rs. 125, Simplex Rs. 725, Finlay Rs. 495, Bombay United Rs. 910, Newgreat Rs. 330 and Century 412.
In miscellaneous shares Tata iron and steel ordinary was at Rs. 235 Deferred Rs. 1127, Tata oil Rs. 46/4, Tata Industrial Bank Rs. 7-10-0, Indian cement Rs. 350, Katni ordinary Rs. 260, deferred Rs. 1380, Shivrajpur Syndicate Rs. 36.
3% Government paper was quoted at Rs. 74-8, 5% War Loan at Rs. 91 1/4, Terminals War Loan at Rs. 95, and conversion at Rs. 83.

South India

Between India and Abroad.

Introduction Decried by Merchants.

CHENNAI, January 5.
The Madras Trades Association has forwarded a resolution of protest to Government against the introduction into India of a Value Payable system of postal service with the United Kingdom, the Dominions and neutral countries. "The Government in its letter of 6th November," runs the resolution, "also considers that such a scheme would be of great advantage to the Indian public. This Association is aware that Trades Associations in India are strongly opposed to such a scheme on very sure grounds and while fully supporting and sharing in the protest made by the Madras and Calcutta Trade Associations, would invite the attention of the Madras Government and the Government of India to the grave injustice that the introduction of any such system would inflict on firms dealing in imported goods in this country. The position of such firms would be reduced to that of existing merely to supply the urgent needs of customers, and Government will fully appreciate the fact that merely to supply the urgent needs of constituents no firm of any magnitude could exist and such firms will therefore be reduced to very petty concerns. In fact the introduction of such a system would prove a death blow to all such firms.
This Association invites the attention of Government to the great services, financial and otherwise, which trading firms have rendered to the Empire in winning the war just closed and trust that in fairness to a country where industrial development Government is fostering, the introduction of such a system will once and for all be dropped."

Brief Telegrams.

OUTACAMUND, January 7.
Mr. R. W. Davis has been appointed Collector, Nilgiris. Mr. Wells has been appointed Divisional Officer, Coonoor.

BOMBAY, January 7.
The seventh sessions of the Zoroastrian Conference is to be held in Bombay on the 11th and 12th instants. Khan Bahadur Aderji M. Dalal of Breach is to be the president. The programme on the second day includes a paper in English on the position of women in Parsi society and another in Gujarati on the reform Calendar.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన

ఒకరు: ప్రకటించ లేకుండునట్లు చింతించునామ:—
పంపాదకుడు.

I

గన్నవరము ముససబుకోర్టు

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభకు:

అయ్యో, ప్రస్తుతము బెజవాడలోనున్న ముససబు కోర్టులలో నోకదానిని అనగా గన్నవరము ముససబుకోర్టును అప్పటినుండి ఎత్తివేసి ఇతర తాలూకా గ్రామములలో బెట్టరల యొనని ఆలోచనలోనున్న సంగతి అందరికిని తెలిసియున్నది. ఆకోర్టును ఎప్పుడు బెట్టరలమునా యను పశ్చిమాత్రి మింతవరకును నిర్మింపనునా లేదు. ఇంకల కనుకలించు గ్రామముల నందిగాను గన్నవరము జగ్గయ్యపేట తిరువూరు అని ఆయా గ్రామముల ఆభిప్రాయము. కాని ఆ నాలుగు గ్రామములలో మంచియారోగ్యముక కేమి, నీటిరసతికేమి, మృగసౌకర్యమున కేమి, కూడలిస్తాదికేమియన కేమి పూర్వవస్త్రీ పరీక్షింపి కేమి గాను పరీక్షాత్రి జేసియున్నది. మా గ్రామము నకుగల అనుకూలస్థితి వై నదాచారించిన యితర గ్రామములకు లేదు. మా గ్రామమునకు ముససబుకోర్టు తప్ప తక్కిన ఆఫీసు లన్నియుగలవు. మా గ్రామము చాలా పూర్వముండి నందిగాను నీరుకు ముఖ్యపట్టణముగా నిలిచియున్నది. ఇట్టి ప్రభావిత గ్రామమును వదిలి వైయకులములు లేని తక్కిన గ్రామములలో ఈముససబుకోర్టును బెట్టరల భాగ్యము కాదుకదా. కావున నందిగాను తాలూకా ప్రజలందరూ ఈవిషయమును తగినంత శ్రద్ధవహించి వైకోర్టువారికి ఒక మహాజనసభ సదనకోర్టు ను నందిగానులోనే ఏర్పాటు చేయునట్లు తరువాతి క్రమ ప్రయత్నింతురు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాడను నందిగాను. అయ్యోదేవర లక్ష్మీనరసింహరావు.

II

ఆంధ్రవిద్యాధిపతి

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభకు:

అయ్యో, ద్వితీయాంశ విద్యాధి మహాసభను నెల్లూరి సోదరుల తీవ్రతరమైన వాగ్దానమున కాహ్వానము జేసిరి. “అయ్యో జి. ఓ. 559 కొరతనమునా వ్యక్తిత్వముచే భీత మనస్కులమై, కాకివాడయం దాహ్వానము జేసినప్పటికి తుదకు నిరాకరించితిమి. జి. ఓ. 559 వలన విద్యాధి మహాసభ కేమియు నాటంకములు గలగవని తెలిసికొని యుండుటచేత రాజోవు సంవత్సరమునకు విచ్చేయ ప్రార్థించుచున్నాము. గుంటూరునా రెల్లెవుడు తాను పూర్తిగా లగుటవలన మరయొక తీవ్రము ఆహ్వానము చేయవచ్చును. కావున మాప్రార్థనలను చెవియొగ్గి మాయాహ్వానము నంగీకరించెదరు గాక!” యని నెల్లూరివిద్యాధియొక్క కోరుటచే మాయాహ్వానము ముపసంహరించుకొంటిమి.

డిసంబరు మాసము గడచిపోయినది. ఇంకను నెల్లూరి సోదరులు నిద్రాకుండి మేల్కొంచుటకు కడుంగడు కోవ నీయము. సభ యెప్పుడు చేరు నిశ్చయించుకొనిరి? మరల జి. ఓ. 559 వలన భీతులైరా? లేక నెల్లూరి కాహ్వానముజేసిన విద్యాధి సోదరులకు నిగిలిక సోదరులు సాహాయ్యము జేయకుండిరా? కడచినవానికి వగచిన ప్రయోజనమేమి? ఏదియో, అవమనచేత నీమాసమున సభ నెలకొల్పబడునట్లు దొవడు. రాజోవు ఏప్రిలుమాసమున నైనను సభను జయప్రథముగ జరిపెదరా? లేక మాచేతగాదనెదరా? అట్లున్నచో మా గుంటూరు సోదరవిద్యాధియొక్క రాజోవు ఏప్రిలుమాసమున గుంటూరు నందు సభను జరిపెదరని నమ్ముచున్నాము.

ఈవిషయమై నూత్నదృష్టితో, నెల్లూరు విద్యాధి సోదరులు ఆలోచించి వెంటనే ప్రతికాముఖమున తెలియజేసెదరు గాక!

కలఃత్రా

క. శ్రీనివాసరావు.

III

రోడ్ల యిబ్బంది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభకు:

అయ్యో, యుద్ధమునలనేమి, పంటలులేమిచేసేమి పరీజల ఎరకళ్లు చెప్ప శక్యముగాదుకదా! రూపాయినిచ్చిన మూడు పంచముల మా నెడు భాగ్యము దొరకుట దుర్లభము. పల్లె

టూరిలో నిరసించు తూరినానికి రోజునకు 3 ఆకాలకంటె ఎక్కుడుకూలి దొరకడు. ఆ 3 ఆకాలతోను పెండ్లము బిడ్డల బోపించుకొనుట యెట్లు? కట్టుకొనుటకు గుడ్డయే? ఎక్కడ నైన నన్నదెచ్చి యేమంతున్నది? రోజునకు రూపాయి నేరుకొనుటకైన రోడ్లు లేని యీ గ్రామములను చాటిన మొల భోతువకు దిగవను ఘోరీ లుండుటచే రెండుమాడుకుంకల రూపాయిల యెదుండిన గాని సాగదు. తూరినానికి ఈ కజవురోజులలో రెండురూపాయిల కడ్డని కట్టింది రెండు మాడుకుంకల లిచ్చువారెవరు? ఆమధ్య ఈడిగ, మాల, మడిగ, మొదలగు బేడిప్రజ గ్రామములోనుండు ముఖ్యులకద్ద కేరేచి వారి దురదస్థును కూర్చి దురపిల్ల చందాలములమున నేమి స్వంతభవముతో నేమి చేసిని కొంత చల్లార్చి. ఎంతకాలమని పోషించుట? ఇప్పుడు కిరసనాయిలు వారకులలేదా యొక గోల. అందువిషయమై గ్రామములు కిరసనాయిలుకిరసల నంచరలకీరదని మహాజనసభ గాని వారిమాత్ర లమగంటి మహాజన్లు బుట్టరల లయ్యెను. ఇక పరీజల సౌకర్యములకై నెట్లులనువిధించి గ్రామముల కేయోభివృద్ధినిగోరు బోర్డువారైన కరుణించెద రని వాటి రోడ్లవిషయమై మహాజనసభ దలచిరి. తిమ్మాపురము రోడ్లకర్తలండి కొత్తపల్లిరోడ్లకర్తల కలుపుటకు చాలకాలముక్రిందట కజవు ఫండు ఖర్చుచేయు నప్పుడు జేయవలసినదిగా నెట్లు కాంక్షనుచేసి రోడ్లు జేయటం యుండిన కూలీలకు ప్రతి రోజునను పది యండును. కూలీలకు ఈ కజవు రోజులలో నన్ను కలగ జేసిన వారగు దురు. పనికూడ నులభముగా జరుగును. అదియును గాక గోదావరి జిల్లా గోరం, కొమరగిరి, పండురు గ్రామములలో ను పంటలు లేకుండున భాగ్యము లేదు. కాకివాడ, పితాపుర ము మొదలగు స్థలముల నుండి కొని తెచ్చుకొనవలెను. ఈ గ్రామముల కాయాఫలములు 8-9 మైలులందెను గావున బండ్లు వెడలుటకు ఘోరీలంతయును. బోర్డువారైన గడుజించి రోడ్లుజేయు నాధారము గల్గించి నిలవ నీడ యొసగినగాని లేనిచో కూలీలందరు తిండిలేక మలము మాడి దుర్మరణము నొందవలసికచ్చును.

గోరం.

రావు వేంకటరావు.

IV

పేరాల ప్రజల తిప్పలు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభకు:

అయ్యో, మేము కలసలలో నున్నందున వ్రాయుటకు తగిన కాగితము దొరకనందుకు చింతిల్లుచున్నాము. ఈదిగుక వ్రాసిన సంగతులు తమ దివప్రతికయందు ముద్రింపింప ప్రార్థింతులు. ముమారు ఆరుమాసములక్రిందట చీరాలలో ప్లేగుసంభవించి ఆ యూరి జనలందరు తద్రామమున కతివహించున నన్న పేరాలగ్రామము జేరి మూడుమాసములవరకు. పేరాల యందే యుండి కరువాత చీరాలజనులు మరణింతురుగ తమ తమ గృహములకు చేరిరి. చీరాల జనులు ప్లేగువ్యాధివలన పేరాలకు వచ్చి కాపురముజేసినందువలనో లేక తమ తమ సరకులను యాగ్రామమునందే నిల్వ నుంచినందువలనో అతి సమాపమునందున్న పేరాలకు చీరాలకును అతిభయంకరముగా ఒక్కనెట్లన ప్లేగు వ్యాధి ప్రవేశించి జ్వరము సోకిన ప్రతి మనుష్యుడు మృత్యుజేరితాతం బడరలసి వచ్చెను. కొద్ది దినములలోనే వి కే మ జనన మ మ గు రుం డి నం దు వలన పరీజలు భయభ్రాంతులై డిక్టోవరక కొందరు బంధు గ్రామములకును కొందరు సమాగ్రామములకును చేరిరి. పేరాలకు సమాపమునందున్న విచూసాలెము నాస్తవ్యులందరును గుమికూడి పేరాలనుండి వచ్చిన ఎంతటి బంధువు నైనను, ఎట్టి స్నేహితునైనను ప్రాణభీతితోవచ్చిన ఆయూరి యాడు పిల్లలను సహితము దయాచూక్షిణ్యములు లేక తిరిగి పేరాలకు వెడలగొట్టుటయే కాక తమయూరి పాలిమేరకు లోపల పేరాలవారి నడుగిడనీయకూడదని ఒక కట్టుబాటు చేసి కొనిరి. ఇట్టి పరుమములో ఇతర గ్రామములకు వలసలు వెళ్లగా మిగిలిన బహుశముబహులనాన తమ తమ కన్య సముదాయములను భవంతులు బండ్లమీదకు పేడలు తమ శిరముల మీదను మోసికొని పేరాల చుట్టుప్రక్కల తమ తమ కనుకూలమైన బుట్టరములను నిర్మించుకొనుచుండగా చోరులు భీతి కెచి మంచించుచునీ తలంచి కొద్దిదినములలో ఆయిదువోట్లబడి సాత్రిసామానులు వెండి బంగారు నగలు ఆహార సాధ్యములు నిరాటంకముగా దొంగిలించుకొనిపోయిరి. ప్రాణభీతితో తమయింట్లు, వాకిండ్లు, మేడలు, మిడ్లలు విడిచిరచ్చి అరణ్యవాసముచేయుచు చోరులవలన తమ భవదలలను ప్లేగు వ్యాధివలన తమ ప్రాణములను కాపాడుకొనుట ప్రయత్నము

స్వాధ్యయమున్నది. ఇట్టి సమయములో సర్కారువారు తగిన రక్షకభటనమాత్ర మొనర్చినదని ప్రార్థించుచున్నాము. చీరాల యూరియొక్క వారు గ్రామవాస్తవ్యుల మొత్తముమీద నలు డిక్టోలను పాకలభ్యుక్తులునట్లు మూడులాంతర్లు మాత్రము ఉత్తమపునేసరట యూనియన్ వారి ఈ తిరుగ్రహకారము లాంతర్లును ప్రజోపయోగము లేనిచోట వాటిని. అందువలన ప్రజలకు ఇబ్బందిగచున్నది. యూనియన్ వారు లాంతర్లను కాతువిషయమై తిరిగి మోచించుటకు ప్రార్థింతురు. పేరాల, పురవాసి.

V

గుడివాడ రైతులకు మనవి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభకు:

అయ్యో, ఆంధ్రదేశములందు వ్యవసాయవృత్తి పుష్టలన్నింటి ఉత్పత్తివృద్ధిమైనదై యుండ మనదేశమున రానురాను రైతులైతులు గాడిద బ్రతుకుకన్న నీడమై పడుచున్నది. మనరైతులను ఇదిగరకే తక్కువమించిన విధానములు పట్టి పీడించుచున్నవి. రైతు గ్రామసౌకర్య మొదలు ప్రకృతినిగరకు గల ప్రభుత్వవ్యయాల కందుకని పంపింపజే ఆర్థికగౌరవ మునవదిలి చెప్పినట్లు నడచిన గాని బ్రతుకుటకు పీటులేదు. ఇట్టి స్థితిలో యిదిగరకే ఆవిశయగు పలుకములగు పన్నులచే మృంగిపోవుచున్న రైతులయెడ కనికర ముమాట మరచి ప్రభుత్వమువారు గూడ కొత్తనీటిపన్నును జమీందారీ మొదలగు భూములపై విధించుటకు ఉత్తర్యుకు చారిత్రేయించినారు. ఇందుకుకూర్చియే నోరులేని రైతులు దిగులుచెంది చేయుటకేమియు తోచక గ్రామములందు మూల్యమండగా “గోరుమట్టువై కోకటిపాటు” అన్నట్లు “ఎగుమతులన్నింధము” వెంటాడినది. ఇంక నాలవ్యయ చేసిన జీవించుట కష్టము. మనకు విద్యాధికులు గాని, కా స న సభ్యులుగాని, అధికారులుగాని, జేకోర్డరమునకై కంకణము గట్టుకొన్న ప్రతికారజములుగాని, మనోకరుగాని, తోడ్పడకు. తోడ్పడుట కల్ల. స్వసహాయమునే నమ్ముకొని నడుములుగట్టి ప్రభుత్వమువారికి అట్టిలు తెలిగ్రాములు రాయవారములు పంపియు, యింక నితరన్యాయవిధానము లరలంబించియు, వారిమనస్సులు కరగునట్లు మనకష్టములను నచ్చ జెప్పి సహాయమును పొందవలయునేగాని మనోకమాగ్రముగ నైట్లు. మెత్తనివానిజూచిన నెట్టివానికైన నొక్కొద్దియట నను సామెతనుమాత్రము ఎప్పుడును మఱవరాదు. దృఢం కల్పముగల డక్టరురైతుల సంఘమువారు తటస్థించినపత్తుల నెట్లుతప్పించుకొనుచున్నాకో చూడుడు. ఎట్టిఘనతేగిరితిని గడించుచున్నారో పరికింపుడు. అంతవరకుపో నేల? మనకు కొన్ని అనుభవములదూరమునన్న గన్నవరం తాలూకా రైతుల సంఘమేమి జేయుచున్నారో గమనింపుడు? అంతకన్న నేమి కావలయును? వారిలో న్యాయవాదులుగాని, జేక వారసులుగాని, విద్యాధికులుగానిలేరు. సాంఘికలలో కల్యూరు ముక్కు పచ్చలారని పసివారే. వారిని చూచియెనను మనముకూడ వారి వారి నగలంబించుట మంచిది. సమయమిది. ఎరగోసాయము చేయుచునని తలంపకుడు. ఈ విషయమున రైతేతరులందరు మనకు శత్రువులే. కొన్ని సంవత్సరములకుండియు అతిపృష్టిరలన గల్గినట్లుయు పదిసంవత్సరముల కైనను లేదు. ఈ సువత్సరమున కొంతవరకు ఫలించుటవలన రైతులు తెప్పిలవచ్చునను ఆకతో నుండగా నిట్టి ఆకములు తిండో పకండుములుగా వెంటాడుచున్నవి. కావున వెంటనే తాలూకారైతుల సంఘమున తమరందరు సభ్యులుగ జేరి వివిధమున పనిజేసిన మేలగునో ఆవిధము నాలోచింపుడు. ముందర రాయవారములు పంపుటయు, నిష్ఫలమైనచో జేరొక విధాన మరలంబించుటయు ఉత్తమ మని నాతలంపు. ప్రభుత్వమువాకి పన్నులు చెల్లింపవలసిన సమయమువాడ వచ్చినది. ఎగుమతి లేకున్న మనకు ధనమొకండి నచ్చును. డబ్బులేక శిష్టు లా సంగటన్న తాలూకాల్లులనైనను అమ్మించి పుచ్చుకొందురుగాని విడువరు. అప్పుడు వారెవరువారు రైతుల దుస్థితి నాలోచింపరు. ఇప్పుడినుండియు మొరబెట్టుకొనవలెను. తీవ్రమైన సుకమాంధోళన చేయవలయును. సమయము మించిన రెరువాత ముప్పుకొన్నను ప్రయోజన ముండే దని నాప్రాధాన్యము తెల్పితి.

విధేయుడగు సోదరులు.

ఆంగలూరు

గుడివాడ తాలూకారైతుల సంఘము.

కుంకుమపువ్వు:—మా యొక్క మాధ్యమముగల కంకుమపువ్వు వెల తగ్గించబడినది. కానంపినవారు వెంటనే తమ ఆర్థులకు రిజిస్టరు చేయించుకొని మాతన సంవత్సర క్యాలండరు నోకదానిని పొందు టుచిత్తు (1897) ఎన్. నా. రా. ము. అ. మ. 21 హక్కుమెప్పి, స్పృహ, బొంబాయి

మీ కవసరమయినచో

ఆంధ్రసంబంధమైనట్టిగాని కరసి పోతపోయినట్టి గాని వస్తులను గురించినను, కుక్కు, ఇనుపవాసములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన కేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుపకమ్మలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించినను ఈ క్రింది కంపెనీవారిలోనే సంకల్పించుకొనుటకు సలహా వాల్చించవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి సంతోష వానిని సకాలములో పరస్పరాచేయటలోను గొప్ప పేరు ప్రయోగించారు.

విలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

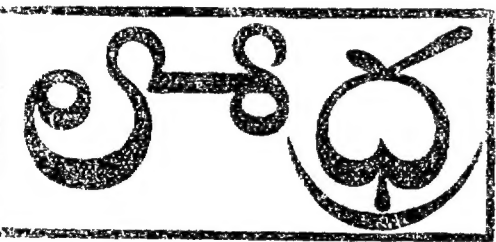
ఫౌల్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, తళులపెట్టె నెం 55కి రు, 329

మదరాసు

(ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ గా రిజిస్టరు చేయబడిన ఈ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ కంపెనీ కుడా నుదహరింప గోరుచున్నాము.)

ఆంధ్రోద్యమము.

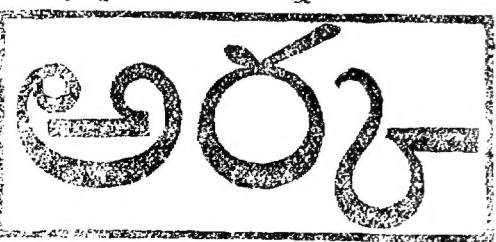
మొదటి యే దాండ్ర మహాజనసభలయందలి సభ్యుల సమాఖ్యకుల, సభాధ్యక్షుల, యువసభ్యుల ముఖ్య, వారి చిత్రితములు, సభా తీర్మానములుగలవు. కల రూపు 1-8-0. పోస్టేజీతో. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కా కార్యాలయము, 7, తంబుచెట్టిపేట, మదరాసు.

గర్వాశయ రోగినివారికి:— శ్రీలక్ష్మ గణపతి ముఖ్యుల బహిష్కారకాండకుట, అకాలబహిష్కార, మైలవాడ గాను, తక్కువగానుపోవుట, వసుమతీగారు, సంపాదనాని రక్షణకాండ, ములభక్తము, మాతాకానానము, క్షిప్రసౌఖ్యము, అరికాన్లు, ఆకాశముల మంట మొదలగు శ్రీమర్మ వ్యాధి లను వదుల్చును. వెళ్ళబడ్డ రు 8.0-0. చిన్నది రు. 1-10-0

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ కము, అజీర్ణము, క్షిప్రసౌఖ్యము, సోమరితనము, సేవా క్రణములు, ముఖపంక్తుములు, నిస్సత్తువ, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కారితో ముఖమునకు వెలుగును యిచ్చును. వెళ్ళబడ్డ రు 8.0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-8 రూ. 1-0-0
కేసరిమట్టిరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, పోతుకమిడిన అగ్గిను రోడ్డు, ఎగుంటూరు, మద్రాస్. 189
ద్రావి:— 9, బంజుల వీధి, మద్రాసు.

క్రికెటులయిన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి వద్ద రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-8 0-1-0 12 ప్రతులకు 6-9-0.
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము, పోస్టు బాక్సు 212 మదరాసు.

301 పాఠ్యపు పేంకటాచల పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల నివృత్తిగల వ రి కిం పు మ.

ప్రతి పత్రికమునకు లక్షలకొలది సీవాలు విక్రయించుచున్నది.
ఇండియావారు మాత్రమే కాక: బర్మా, సింగపూ, మలయా, నేపా, ఫిజీ, బెంగాల్, ఈస్టాఫ్రికా, మొన్న క ప్రదేశములవారు మాడ సీ సిద్ధాంతమును, పునరుద్ధరించుచున్నారు.

మహాభాగము "విశేషము లోకామయవార" కస్తూ మాత్రల సీసా మీయింట నున్న యెడల, మాటికి ప్రత్యేక సమయమును, నిశ్చించి, మొరపెట్టుకొనుట తప్పిపోవును. కిరణము, కిరణాతము, అతీర్ణము, పార్వవారము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, కేసరి రోగము, అకాలబహిష్కారము, చెడ్డనీటిబుడిగలుగు వికారము, నిస్సత్తువగలగు జ్వరము, దగ్గు, వాతము, మర్యా నాశక రోగములును, ఈ సిద్ధాంతముతో సేవనకే శాస్త్రవర్ణము సోమ గుణము గలగును.

శైవ్యశాలలో సశేకవిధము లగునట్టియు నుపయోగ రములగు కర్నాటక మూలకలనుండియు యావధములకు లోకమునకు వెలుగుచుండును.

శిశువులైన యావ్యాపార గురువులు, ప్రతి సీసా మును ఉంచును; చూచి తీసికొనవలెను.

అమలమిషితము, ప్రతిసీసాలో నూనె యుండును. 250 మాత్రమున్న సీసా పరిమాణము కుక్కలకు.

5 కీలము లోకనాది తెల్లని-250
అమలమిషితములో శరీరము 1-10-0
2. సీసా లోకనాది 5-0-0
3. సీసా లోకనాది 5-0-0
సమస్త రోగములకు మూలక అయిన
శిశు సిద్ధాంతములు రోగమును.

విలాసము:— శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మదరాసు.

నోటీసు.

ఈ క్రింద ముద్రింపబడినది విషయము ముల్లాది సత్యంలింగం నాయకరుగారి విల్లునందలి యొక భాగము:—

“నాయొక్క బ్రహ్మీలు ప్రతి పత్రికము యూరపు, అమెరికా, జపాను, మొదలైన ఏ అన్యదేశమునకైనను మదరాసునుండి ఒక హిందూ విద్యార్థిని ఉన్నత సాంకేతిక విద్యను (Higher Technical Education) నేర్చుకొనుటకై చంపించెదరు. ఆవిద్యార్థి ఎన్నుకొనవలసిన శాస్త్రము న్యాయశాస్త్రము, సాధారణ వైద్యశాస్త్రము (Law & General Medicine) గాక మిగిలిన దే దైనను అయియుండవలెను.

రసాయన శాస్త్రము, ఉదాత్త విజ్ఞాన శాస్త్రము మొదలైన శాస్త్రముల నెచ్చుకొను విద్యార్థి గ్రామ్యయేటయి యుండవలెను. వారు అన్యదేశములలో విద్యార్థులుగా నున్నంతకాలము రాజద్రోహసంబంధ మైన రాజకీయ విషయములందు పాల్గొనరాదు. వారలు పాల్గొనినచో వారి కిచ్చు సహాయము మానివేయబడును.

తాము హిందూదేశమునకు తిరిగి వచ్చిన పిదప ఎప్పుడైనను సమర్థత గలిగిన స్థితిలో నున్న పున మరియొక విద్యార్థిని అన్యదేశములకు పంపించి విద్య గరిపించెదమని అట్టి విద్యార్థులు తమ మిత్రుల యెదుటను, సహాధ్యాయుల యెదుటను యిచ్చిన మాటకు కట్టుబడి యుండవలయును.

విద్యార్థి వేతనము సంవత్సరమునకు 175 పాను లుండును. ఆ వేతనము విద్యార్థి ఎన్నుకొనిన ఆయా శాస్త్రమునుబట్టి 2, 3 సంవత్సరముల వరకు ఇచ్చబడును. ఎన్నుకొనబడిన విద్యార్థికి రాజపోకల ఖర్చులు నూడ నొసంగబడును.

సామును విద్యార్థికి చెల్లించుచు చెప్పు పు: విద్యార్థి సలహా కమిటీ కార్యదర్శి (Secretary, Students Advisory Committee Madras) గారి పేరగాని, లేక లండను భారతీయ విద్యార్థులకు విద్యావిషయముగు సలహా నొసంగువానిపేరగాని (Educational Advisor to Indian Students, London) పంపబడును. విద్యార్థి వేతనమునకు దరఖాస్తుపత్రములు ఈ క్రింద సంతకము చేసిన వారిచే 1919 సంవత్సరము మార్చి 15 వ తేది వరకు అందికొనబడును. అవి కళాశాల ప్రిన్సిపాలులయొక్కగాని తదితర పెద్దమనుష్యులయొక్కగాని, యోగ్యతాపత్రముల చేత ను సీఫార్సుల చేతను బలపరుపబడవలెను. మరియు వారు కృతార్థులయిన పరిక్షల వివరము, వారి వయస్సు, వివాహస్థలము మొదలైన వం దుండవలయును. దరఖాస్తుదారుల తల్లి తండ్రుల యొక్క గాని, గాడ్డాయనుల యొక్కగాని, వారు తమ యనుమతి నొసంగుచు వ్రాసి యిచ్చిన కాగితము కూడ. దానికి చేర్చబడవలయును.

కాకినాడ } (Sd) డి. శేషగిరిరావు
26-12-18. } For the Trustees
True Copy)

లోక ప్రసిద్ధి జెందిన జవ్విడిమనులు.
సరసమైన వెలుగు! చూడుకు ఉత్తమము!!
సాగనైన వెలుగులకు కొంగు గల కంచి పట్టాచీరలు. రు 20 లు మొదలుకొని రు 50 లు వరకు, పట్టాచీరకలు. రు 2 లు మొదలుకొని రు 5 వరకు. హోటెలలో వీరల మొదలగు జవ్విడిమనులకు క్రింది విలాసమునకు వ్రాయును.
1400 విత్తల్ అండ్ కంపెనీ, కంచి.